

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXX Kaina 15 c.

PIRMADIENIS — MONDAY, GRUODIS — DECEMBER 6, 1976

Nr. 286

AR IRAKAS BUS ŠIAURĖS VIETNAMU?

Bagdadas. — Irakas gali pasidaryti Viduriniųjų Rytų š. Vietnamu, kai 4,000 irakiečių "savanorių" kovoja Libane prieš krikščionis. Sirija pradėdama vadinti Pietų Vietnamu, o arabų taikos daliniais, slūgčiams sustabdyti civilinį karą, lyginami su Amerikos pastangomis Vietnamo prieš 1974 metus.

Irakas atsirišo nuo kitų arabų, norinčių jungtinėmis pajėgomis sustabdyti karą, svarbiausia, kad tuose daliniuose numatyta vieta ir Sirija. Irakas žiūri, kad sirų vaidmuo net didėja, kai palestiniečių mažėja. Abu kaimynai pradėjo pyktis nuo 1973 metų karo su Izraeliu. Irako daliniai, kovoję Golan aukštumose, buvo atitraukti, kai Sirija paskelbė paliaubas ir pradėjo derėtis su Amerika. Tuo pačiu laiku išryškėjo ir nesutarimas dėl Eufrato upės vandens. "Le Figaro" mini ir daugiau nesutarimų priežasčių: pati didžiausia priežastis esanti ideologinis ginčas tarp dviejų Baath partijos padalinių Vienos valdo Bagdadą, kita Damaską.

Irako ir Sirijos pasieny neramu. Abiejose pusėse sutrauktas kariuomenė. Iš Sirijos ateina šaltiniai tvirtina, kad buvo ir susišaudymų. Sirai kaltina irakiečius sabotажais ir Jofdanioje.

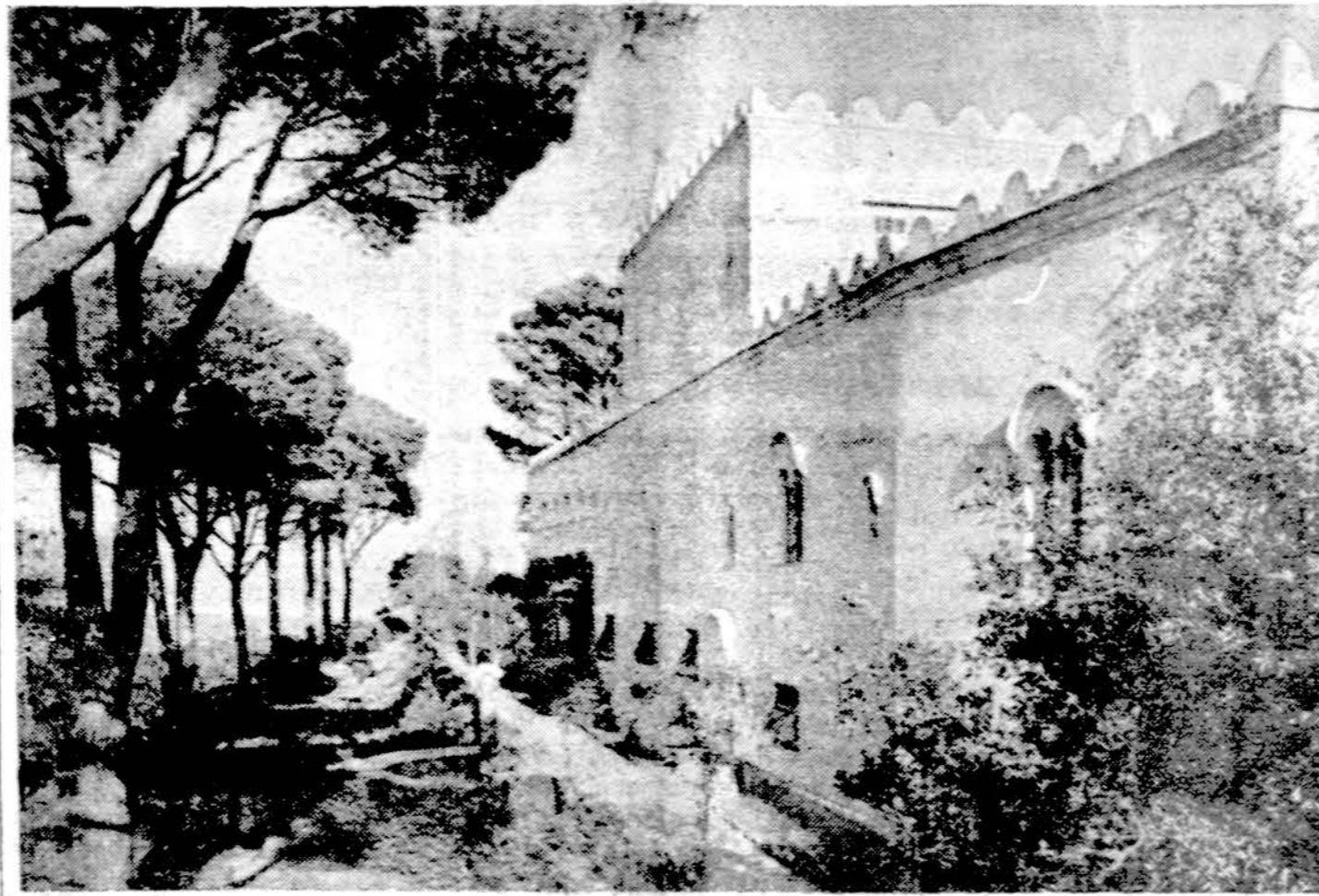
Diplomatinuose sluoksniuose teigiama, jog Irako prezidento Ahmed Hassan al-Bakr dienos gali būti suskaičytos, o tikruo-

ju valstybės viršininku yra viceprezidentas Baath partijos atkakliausias šulas, Saddam Hussein al-Takriti. Viceprezidentas, ne prezidentas, pravedė idėją pasirašyti savitarpinės pagalbos sutartį su Sovietų Sąjunga ir leisti Maskvai pastatyti koją. Rugpjūčio 14 tokia sutartis buvo pasirašyta, sovietams leista įkurti dvi aviacijos bazes.

Buvo kankinami suimtieji

LISABONA. — Portugalijos prezidento Antonio Eanes sudaryta komisija ištyrė ir paskelbė raportą apie žiaurų kairiųjų karininkų elgesį tuoj po revoliucijos, kankinimą suimtųjų. Liudininkų ir akcentėjusių buvo šimtai. Prezidentas pasipiktino tokia praktika, kaip jis sako, žinoma tik totalitariniuose kraštuose. Karininkai, kurie taip darė, iš kariuomenės bus išmesti, sakė Eanes.

NEW YORKAS. — Vakar New Yorką atskrido Italijos ministras pirmininkas Giulio Andreotti. Amerikoj žada išbūti dvi dienas, susitiks su prezidentu Fordu, Kissingeriu, bandys pasimatyti su Cyrus Vance ir gal kitais Carterio numatytais būsimaisiais administratoriais.

St. Michele vila, Anacapri, Italija, žinoma iš Axel Munthe "St. Michele knyga"

Marcos nori daugiau pinigų

MANILA. — Henry Kissingeris ir Filipinų užsienio reikalų ministras Carlos Romulo buvo suredaguę naują sutartį, kuri leistų laikyti Amerikos karines bazes, o Filipinai penkeriems metams gautų 1 bil. dolerių. Filipinų prezidentas Ferdinand Marcos susitarimą atmetė, reikalauja didesnės pagalbos. Tokiu būdu sutartis negalės būti pasirašyta, dėl jos reikės derėtis Carterio administracijai.

Mirė Benjamin Britten

LONDONAS. Šeštadienį mirė žymus šio šimtmečio kompozitorius Benjamin Britten, 63 metų. Kritikų nuomone, Britten buvo didžiausias britų kompozitorius nuo Henry Purcell laikų, 17 amžiaus.

Maskva apie Angolos įvykius

Maskva. — Kaip Maskva informuoja savo piliečius apie įvykius Angoloje ir kad ten ne viskas gerai, skaitome iš Tasso biuletenio (XL18):

"Nepribaigtų Angolos kontr-revoliucinių gaujų vadovai, sudarę sąmokslą su Pietų Afrikos Respublikos rasistais ir jų visapusiškai remiami, toliau varo ardomąją veiklą prieš Angolos Liaudies Respubliką.

"Šiuo metu sąjungininkai — atskalūnai iš reakcinės grupuotės UNITA ir rasistiniai Pretorijos valdovai — veda slaptais deribus. Kaip pranešama iš Johannesburgo, vienas iš šios grupuotės lyderių, kažkoks Sangumba, praėjusią savaitę buvo slapta nuykęs į Johannesburgą. Daugelio liudytojų žiniomis, atvykusį aerodrome pasitiko du "baltieji va'dininkai". Pietų Afrikos Respublikos užsienio reikalų ministras Miuleris iš esmės tiesiogiai neatsakė į klausimą dėl vizito ir jo tikslų.

"Atkreiptinas dėmesys į tai, kad rasistų kontaktai su Angolos liaudies išdavikais sutapo su agresyviu Pietų Afrikos Respublikos gynybos ministro Boto pareiškimu, kuriame jis grasino Angolai naują ginkluota intervencija, panaudojant visą rasistinių žinioje esamą karinį potencialą".

Castro bus ir prezidentu

MIAMI. — Kubos diktatorius Fidel Castro pasiskelbė dar ir prezidentu. Formaliai ji patvirtino toms pareigoms Kubos valstybės taryba. Havanos radijas, apie tai pranešdamas, nieko neminėjo, ar jis lieka ir ministrų pirmininku, ar kam kitam tas pareigas perdavė.

Darbininkija dar nevieninga

WASHINGTONAS. — Darbininkijos organizacija ir toliau lieka nevieninga. Po ilgesnio pasikalbėjimo tarp AFL-CIO prezidento George Meany ir automobilų darbininkų unijos prezidento Leonardo Woodcock buvo pareikšta, jog apie susijungimą į vieną organizaciją dar negalima kalbėti. Automobilų darbininkų unija iš AFL-CIO išstojo 1968.

Grįš ledų gadyne

New Yorkas. — Columbijos universiteto mokslininkai pripažįsta Cambridge universiteto astronomų teigimą, kad ledų gadyne, buvusi prieš daug tūkstančių metų žemėje, buvo priežastimi Žemės planetos orbitos aplink Saulę pakitėjimo. Žemė dabar irgi po truputį šąla, ir po kelių tūkstančių metų grįš ledų gadyne.

Rinks J. Tautų gen. sekretorių

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba rytoj susirinks ir nominuos kandidatą į JT generalinius sekretorius. Iš skyrus Kinija, visi kiti nariai nori palikti tą patį austrą Kurt Waldheimą. Kinija yra pareiškus, jog tam postui reikia parinkti žmogų iš Trečiojo pasaulio ir .omia buvusio Meksikos prezidento Luis Echeverria kandidatūrą. Waldheimą parinkimą Kinija gali vetuoti ir reikalą sukomplicuoti.

Carterio biudžeto direktorius

PLAINS, Ga. — Jimmy Carteris biudžeto direktorium paskyrė savo draugą iš Georgijos Thomą Bertram Lance. Kad Cyrus Vance bus valstybės sekretorium, buvo spėjama iš anks to ir ispėta.

Kitus valdžios paskyrimus žada pranešti šios savaitės pabaigoje.

Š. Airijoj "panašu į pragarą"

LONDONDERRY, Šiaurės Airija. — Vakar rytą šiame mieste buvo "panašu į pragarą", sakė policija, kai prekybiniame centre sprogo daug padegamų bombų ir gaisrų sustabdyti buvo neįmanoma.

MEKSIKOS MIESTAS. — Amerikiečiai kaliniai Meksikoje paskelbė jau trečią bado streiką, reikalauja greičiau vykdyti kalinių pasikeitimo programą.

Skrajojantis laivas — hidrofoila, Seattle vandenyse. Labai patogi ir greitai susisiekimo priemonė.

UŽSIENIS APIE CYRUS VANCE

LONDONAS. — Pirmieji Europos atsiliepimai apie Carterio numatytą valstybės sekretorių Cyrus Vance yra geri. Diplomatiniuose sluoksniuose, kur Vance vardas žinomas, atsiliepiama, kaip apie tinkamą tam darbui diplomata ir gerą administratorių. Britai jį vertina iš jo veiklos, ypatingai Kipre, Korėjoje ir Vietname.

Vakarų Vokietijoj valdančiosios socialdemokratų partijos atstovas Horst Ehmke, parlamentaras ir buvusio kanclerio Willy Brandto ministeris, pažįstas Vance, atsiliepė, jog pasirinkimas labai pozityvus. Kitas vo ketis, specialistas Amerikos reikaluose, Bebbard Schweigler, sakė, kad vokiečiai biurokratai apgailestaus Kissingerio išėjimą, nes tas žmogus kilęs iš Vokietijos, žino jų problemas, turi draugų, bet su Vance bus gal dar geriau bendrauti. Naujasis sekretorius skirs nuo Kissingerio, jis prezidento nedominuos, kaip darė Kissingeris. Vance savo asmens prieš preziden-

tentą neiškis. Carteris tvarkys užsienio politiką, ne sekretorius pasakys, ką prezidentas turi dar ryti ar sakyti.

Carterio pasirinkimui labai pritaria ir kipriečiai, turėję progos jį pažinti.

Iš Maskvos komentary ne daug susilaukta. Vieni jį laiko pilnai kvalifikuotu, praktišku derybose, nemėgstančiu ilgų svarstymų, problemas jis moka spręsti greitai, kiti jį laiko kielesniu nei buvo Kissingeris, nuo laidų netenka laukti.

Toli siekiančios raketos

WASHINGTONAS. — Amerikos žvalgybos žiniomis, sovietų povandeninio laivo paleistos raketos lekia 5,600 mylių, arba 600 mylių toliau nei buvo spėjama. SSN-8 raketos buvo paleistos, spėjama, iš Berento jūros šiaurėje ir pasiekė Pacifiko vidurį. Dar nėra žinoma, ar raketų pajėgos buvo sustiprintos, ar jos yra lengvesnės, kad galėjo tokį kelią ulėkti.

SSN-8 raketos užtaisytos vie na atominė galvute. Jomis jau apginkluota septyniolika naujų sovietų Delta klasės povandeninių laivų.

Amerikos povandeninių laivų raketos pasiekia taikinius už 2,900 mylių.

Danija kainas užšaldė

KOPENHAGA. — Danijos parlamentas 89:85 balsais nutarė trims mėnesiams užšaldyti kainas ir atlyginimus. Kitokių priemonių sulaukyti infliacijai neturima.

ITALŲ SPAUDOJE APIE OK. LIETUVĄ

Italų kalba leidžiamo Romoje "Elta-Press" biudžetinio redaktoriaus Vincas Mincevičius uoliai ir nenuilstamai informuoja italų spaudą apie Lietuvą ir jos vargus. Jo dėka Lietuvos vardas dažnai randamas italų spaudoje. Čia paduodame kelis laikraščius, kur tilpo straipsniai arba kitaip buvo paminėta apie Lietuvą:

Biuletenis LA VOVE DEL AMORE, leidžiamas Urbano diocėzijos Tylosios Bažnyčios Komisijos, 1976 rugpjūčio numerį įdėjo ilgą straipsnį su ištraukomis iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos", kaip tai: Tėvų laiškas mokytojui, Seno mokytojo apmąstymai ir kt.

IL FARO (Trapani) birželio 2 laidoje plačiai aprašė Nijolės Sadūnaitės bylą.

IL SECOLO D'ITALIA (Romoje) liepos 3 aprašė Kopenhagoje įvykusį akademiško Sacharovo vardu teismą Sovietų Sąjungai. Aprašė Lietuvos samizdatą "Aušra", paminėdamas, kad ji yra įpėdinė dr. Basanavičiaus ir Kudirkos "Aušrų".

IL SECOLO D'ITALIA liepos 14 įdėjo straipsnį "Gyvename tik tam, kad atgautume iš Sovietų Sąjungos laisvę mūsų mylimai tėvynei". Pamini Českoslovakijos užpuolimą 1968. Plačiai aprašo Lietuvos politinius kail-

nus: Nijolę Sadūnaitę, Liudviką Simutį, Petrą Paulaitį, Petrą Paltaroką, Petronį Jaugelį, Petrą Cidziką, Balį Gajauską, Kovalevo teismą. Plačiau sustoją prie Romo Kalantos susidėginimo ir po to sekusių riaušių Kaune.

IL SECOLO D'ITALIA rugpjūčio 20 ir 26 laidoje rašė apie deportuotus ir nužudytus lietuvius kunigus ir ištisai cituoja lietuvių kunigų laišką kardinolui Bengsch.

LA VITA DEL POPOLO rugpjūčio 15 numerįje rašo apie katalikų gyvenimą ir persekiojimą sovietų respublikose. Lietuvai skiriamas atakiras straipsnelis, pavadintas "Padėtis Lietuvoje".

Visi paminėti laikraščiai pabrėžia, kad plačiai naudojami "Elta-Press" suteiktąja medžiaga, labai dažnai ištisai ją cituolami. (E.)

KALENDORIUS

Gruodžio 6: Mikalojus, Dionizė, Tolutis, Vėtra.

Gruodžio 7: Ambrozijus, Serva, Domeika, Radvilė. Saulė teka 7:02, leidžias 4:20.

ORAS

Apsniaukę, galima laukti daug sniego, apie 30 laipsnių.

Irakiečiai

Bus koalicinė vyriausybė

MADRIDAS. — Ispanijos ministris pirmininkas Adolfo Suarez žada pakeisti savo kabinetą. Po gruodžio 15 referendumo ir vyriausybė pakvies ir opozicinių partijų atstovus iš krikščionių demokratų, liberalų ir socialdemokratų.

Daug padirbtų dolerių

Marselis. — Prancūzų policija surado 9.36 mil. dolerių vertės netikrų pinigų. Tokiai sumai banknotų dar niekur neteko užtikti. Keturi asmenys buvo suimti — du Prancūzijoje, vienas V. Vokietijoje ir vienas Ispanijoje.

Kaltina televizijos programas

Pittsburgh. — Nepilnamečiam teisti teisėjas Patrick Tamillia smarkiai sukritikavo televizijos programas. Vaikai ir jaunuoliai televizijoje prisiziūri tiek daug nusikaltimų ir žiaurumų, kad tą patį pakartoti jiems tik vieni niekai. Atsintinka, kad teisėjai pradeda verkti, o teisiameji iš savo nusikaltimų tik juokiasi.

New Yorkas. — Jungtinių Tautų visuotinis susirinkimas 116:0 balsais priėmė Angolą į Jungtines Tautas. Amerika susilaikė nuo balsavimo.

Vakarinė Samoa taip pat bus priimta į JT. Saugumo Taryba jos prašymą patenkino, lankiama tik p'naties balsavimo.

Detroitas. — General Motors svarsto, ar reikia ir jiems pakelti 1977 metų automobilių kainas po to, kai plieno kompanijos pabrangino savo žaliavą.

NEW YORKAS. — Mokestis už Panamos kanalo naudojimąsi pakeltas 19.6 proc. Per paskutiniuosius dvejus metus praplaukimas jau pabrango 24.7 proc.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

LITUANISTINEJE MOKYKLOJE

Sv. Kazimiero lit. šeštad. mokykla yra svarbus lietuviškas židinys prie Ramiojo vandenyno, kuris jau 27 metai stengiasi įdiegti tautinę ugnį jaunųjų širdyse, paruošiant juos susipratusiems lietuviams, sugebančiams atlikti lietuvių tautai užduotus išpareigojimus. Šiais metais mokyklą lanko 120 mokinių. Veikia vaikų darželis, 10 skyrių ir mokytojų kursai. Vaikų darželį veda R. Alselkaitė, I skr. mokytoja — A. Balstienė, II skr. — S. Abelkienė ir V. Radvienienė, III skr. — A. Nelšienė, IV skr. — V. Butkytė, V skr. — O. Razutienė.

Aukštesniuose skyriuose mokoma dalykinė sistema. VI — VIII skyr. lietuvių kalbą moko J. Pažeraitė ir E. Dambrauskaitė, Lietuvos istoriją — J. Spirauskas ir J. Venckus, lietuvių literatūrą — L. Jarašūnienė, Lietuvos geografiją — I. Bužėnaitė, IX, X skyr. ir mokytojų kursuose lietuvių kalbą moko E. Dambrauskaitė ir A. Dudienė, lietuvių literatūrą — G. Juodeikienė, Lietuvos istoriją — I. Bužėnaitė ir A. Dudienė, visuomenės mokslą — V. Pažūra (jis yra ir mokyklos direktorius), pedagogiką (mokytojų kursuose) — D. Polikaitis. Tikią bešo kun. dr. A. Olšauskas ir seselė Aurelija, dainavimą — A. Polikaitis, tautinius šokius — D. Razutytė, akordeonistas yra R. Polikaitis, pianistė — O. Barauskienė, Biblioteką veda J. Koklienė. Tėvų komiteto pirmininkauja V. Budrys.

Parapijos klebonas prel. J. Kučingis, šios mokyklos globėjas, mokyklos darbu sudaro puikiai sąsą sąsą. Galia, kad ne visi tėvai pasinaudoja šia mokykla, nes dalis jų dėl jiems patiems žinomų priežasčių nepasistengia atvežti savo vaikų į šeštad. mokyklą, kurioje jie galėtų pajusti savo tautis dvasią ir išjungti ir lietuvių išėjvijos misiją. **Ig. M-kas**

RAIMONDA APEIKYTE — PABALTIEČIŲ JUNGIS

Baltijos radijas skamba Los Angeles kas trečiadienį perduoda mūsų tautų kultūrinį indolį. Latviai dalyvauja mūsų tautinių šokių šventėje. Dabar šia kultūrinę jungtį paryškina mūsų įžymioji pianistė Raimonda. Latvijos salėje gruodžio 11 d. šeštadienį 8 v. įvyksta jos koncertas, rengiamas West Coast Latvian Concert draugijos.

Programoje abių tautų kompozitorių kūriniai. Lietuviams klausytojams bus proga išgirsti latvių kompozitorius ir palyginti su savaisiais.

Zinant, kad Raimonda vyksta į koncertus, kompozitorių dvasia ir kūriniai išpildo meistriskai — palyginimas bus ypač įdomus.

Lietuvių — Latvių bendruomenės šis koncertas yra didelis įnašas į jų bendradarbiavimą. Lietuviai gali didžiuotis, galėdami "paskolinti" savo žvaigždę šiam kultūriniam tikslui. Tačiau tai irgi yra proga arčiau pažinti savo kaimynų muziką ir kartu supažindinti juos su mūsų.

Tikimės, kad mūsų kolonija šiame koncerte gausiai dalyvaus. Juk Raimonda yra neatskiriama mūsų kolonijos dalis, jei nesakytume, kad jos sielos dalis.

Latvių salės adresas yra: 1955 Riverside Drive, L. A. Taigi arti Sv. Kazimiero parapijos. Važiujant iš vakarų Golden State keliu, išsukti Stadium Way, važiuoti į šiaurę.

G. G.

PABALTIEČIŲ RADIJO BALIUS

Bendras Los Angeles pabaltiečių radijo balius su įvairia etnine programa, šilta vakariene ir šokiais įvyksta šeštadienį, sausio 15 d., Miramar viešbutyje. Satelite salėje, Santa Monica. Rengia estai, latviai ir lietuviai. Tai pirmas tokio pobūdžio balius Kaliforni-

joje. Rengėjai turi vilties tokiu būdu sustiprinti kultūrinį ir tautinį ryšius, kurie užsimezgė tarp pabaltiečių nuo 1975 m., nuo Baltic Heritage Radio anglų kalba įsteigimo. Kiekviena tautybė nuo to laiko nuosirdžiai dirba, tarpusavyje gražiai sugyvena ir dėl bendros idėjos stengiasi palaikyti draugystę. Radijo programos, kurias transliacijai paruošia Povilas Jasikonis, be abejonės, yra vertinga tautinio palikimo medžiaga. Toje medžiagoje, tiek estų, tiek latvių, tiek lietuvių, sutelkta tautinė atstacija, kur iškeliami žmonės, jų būdas, papročiai, parodomos kultūrinės lygis, o taip pat, nepaprastai stiprus ryšys ir meilė savo kilmės klastui. Šiuo metu, Baltic Heritage Radio jau pradeda antrus metus. Lietuvių, įnašas čia gali sukelti kiekvienam ir didelį džiaugsmą ir pasididžiavimą. Lietuvių transliacijos rūpestingai paruošiamos, įvairių sričių, žinovai prisideda meliai savo talka ir sugebėjimais. Vienerių metų bėgyje, 20 transliacijų angliskai jau gera pradžia, kai kurias iš jų net vertėtų pakartoti, tiek tenai yra vertingų mūsų gyvenimo praeities ir dabarties duomenų. Tai, nelyginant, nauja lietuvių tautiškumo, stropiai prisilaikant savojo krašto brangaus palikimo. Lietuvių programos vienerių metų laikotarpyje paruošė Stasė Pautienienė, Algis Lapšys, Dalia Jasaitytė, Povilas Jasikonis, Talkino medžiagą ir ją patys įkalbėjo dr. M. Gimbutienė, t. v. B. Markaitis, dr. V. Juodeika, mok. I. Kazakevičienė, dr. E. Tumienė ir jos universitetiniai profesoriai dr. Zelzer ir dr. Mayer, dr. S. Naujokaitis, rev. A. Visman, žurn. R. Vidžiūnienė, sol. F. Korsak, stud. A. Kazakevičiūtė, komp. O. ir A. Metrikiai. Lietuvos vardas yra kartojamas per muziką ir kompozitorius: Banaitis, Ciurlionis, Budriūna, Markaitis, per mitologiją, per pasakas, sanskritišką mūsų kalbą, per Dodelaitį. Tai naujo laisvės varpo skambesys. Jis plaukia radijo bangomis į žmones, į svetimšalius ir nejučia patraukia jų dėmesį. Bet čia tėra vien pradžia, vienerių metų bandymas, įžanga. Laikas galėtų nunešti varpo dūžius kur kas didesnio pasisekimo kryptimi, jeigu bendromis pajėgoms ugdytume klausytojų dėmesį. Drauge su estais ir latviais mes esame daug tvirtesni ir drąsesni, o taipgi, ir juos savo pečiais kiek pri laikome. Todėl žingsnis į antruosius pabaltiečių radijo metus turėtų būti ypač patys šauniai atžymėtas. Tiryjų tautiškų pastangomis pasirošimo darbai planingai vykdomi. Tačiau be kitų žmonių pagalbos čia būtų neįmanoma. Rengėjai estai, latviai ir lietuviai prašo visuomenės pritarimo ir paramos, nuosirdžiai kviečia atsilankyti į bendrą radijo balių sausio mėn. 15 d. ir iš anksto su meile dėkoti.

UZ VASAROS VARTU

Poeto Leonardo Andreikaus naujasis poezijos rinkinys "Už vasaros vartų" gruodžio 18 bus pristatytas Californijos lietuviams literatūros vakare Sv. Kazimiero parapijos salėje. Apie šį rinkinį ir aplamai apie kun. L. Andreikaus kūrybą kalbės rašytojas Jurgis Gliauda. Šioje literatūros šventėje, atvykęs nuo Atlanto, dalyvaus ir savo kūrybą skaitys pats knygos autorius. Literatūros mylėtojai galės įsigyti "Už vasaros vartų" ir kitas poeto L. Andreikaus knygas bei gauti autografus.

Literatūros vakarė iš vietinių rašytojų savo kūrybą skaitys beletristė Alė Rūta ir poėta Bernardas Brazdionis ir Pr-

"Antro kaimo" aktorės Vaigalė Kavaliūnaitė ir Dana Noltaite premjeriniame spektaklyje antieka škiec "Teta iš Europos". Nuotr. K. Norvil

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

VLADAS RAMOJUS

DAR 14,000 DOL.

Šeštadienio, lapkričio 27 d. vakarę Tautiniuose namuose įvyko bene 21-asis Chicago Lietuvių operos balius. Apie 250 žmonių talpinanti salė buvo pilna svečių, daugiausia vidurinės kartos atstovų, nuosirdžių operos mėnų. Tokie metiniai baliai padeda operai mažinti skolas, o geraisiais laikais jie dar papildydavo operos išdą. Šių metų baliuje, prieš trukiant laiminguosius bilietus, v-bos pirm. V. Radzius prasiarė, kad opera dar turi apie 14,000 dol. skolos už pernykščius trijų lietuviškų operų spektaklius. Taigi, nors finansiskai mūsų opera dar nėra atsigavusi, valdybos ir vieneto visų narių tarpe vyrauja pilnutinis pasitikėjimas, kad su visuomenės nuosirdžia paroma iš skolų bus išbrista ir kad šį pavasarį statomi "Romeo ir Julijos" operos spektakliai, diriguojami maestro A. Kučiūno, vėl žavės publiką ir nebebus nuostolingi, bet pelningi. Tai vizija, kuri, tikėkime, taps realybe.

Šių metų tradicinį operos balių atidarė ir pravedė v-bos vicepirm. V. Momkus. Įdomia, gyvai visus pagavusią programą atliko A. Modesto vadovaujamas Neo lituanų orkestras. Jo paldybė įvairias estradines dainas su ryškiai vaidybinio žarmu dainavimu. I. Mažeikaitė, S. Mikūžis ir A. Modestas, susilaukę nuosirdžių publiks ovacijų. Orkestrę grojo V. Paškus, E. Gudonis ir J. Mikūžis. Šis vienetas su džiugiančia estradinio dainų programa turėtų būti dažniau kviečiamas tiek vyresniųjų, tiek ir jaun-

nas Visvydas. Aktorė Dalila Macklianiene padeklamuos iš Andreikaus kūrybos. Poeto eilėrašiams "Senas laikrodinis" ir "Gin-tarėlis" kompozitorė Giedra Gudauskienė šio literatūros vakaro proga parašė muziką, ir šias dainas pirmą kartą atlieks solistė Birutė Dabšienė, akompaniujant pianistė Raimondai Apeikytei.

I šį literatūros vakarą atvyks ir dalyviams trumpai bus pristatytas amerikietis rašytojas Roger Burke, kurio romanas "Beyond their country" pasirodė šių metų lapkričio mėnesį ir jau spėjo susilaukti palankių recenzijų.

Lietuviams įdomu, kad šiame amerikiečio rašytojo romane keliama ir lietuviški klausimai: rusų okupacija, rezistencija, deportacijos, detentė, Helsinkio susitarimai. Rašytojas R. Burke su lietuviams kontaktą užmezgė per stud. Arvydo Gričiaus, tuometinio LB Santa Monica apylinkės pirmininko, "Los Angeles Times" dienraštyje paskelbtą laišką. Vėliau jaunieji Californijos lietuviai rašytojui Burke pateikė lietuvišką informacinę medžiagą ir taip mūsų klausimai pasirodė amerikiečių dailiosios literatūros veikale.

Tradicinį, iš eilės vienuoliktą, literatūros vakarą Californijoje organizuoja Los Angeles LF bičiuliai. Studentai ir mokyklinis jaunimas bilietus į literatūros vakarą gauna veitul. **J. KJ.**

nimo renginiuose atlikti programos. Vienam iš jų auklėtų kūrinių, atstam mūsų dienų aktualijomis, žodžius pritaikė kūrybingasis A. Modestas.

Operos valdyba šio balius proga laimėjimams vėl leido 2,000 dol. 100 dol. (traukė V. Petrauskas) laimėjo V. J. Linas, 150 dol. (traukė V. Jonikienė) laimėjo dr. R. Sidrys, 250 dol. (traukė R. Andrijauskienė) laimėjo J. Dėdinas, 500 dol. (traukė Vl. Būtenas) laimėjo R. Kaveckaitė ir 1,000 dol. (traukė V. Mažeikienė) laimėjo dr. Jaškevičienė.

Laimėjimai, kurių bilietus tikrai nuosirdžiai per eilę mėnesių platino valdybos nariai ir talkininkai, tikėkime, operai bus davę apie 2,000 dol. pajamų ir, pridėjus gerai pasisekusio balius širdžia paroma iš skolų bus išbrista ir kad šį pavasarį statomi "Romeo ir Julijos" operos spektakliai, diriguojami maestro A. Kučiūno, vėl žavės publiką ir nebebus nuostolingi, bet pelningi. Tai vizija, kuri, tikėkime, taps realybe.

PRIEŠ 30 METU

Šiame operos baliuje po ilgesnio nesimatymo teko ilgiau pasibendrauti ir pasikalbėti su muziku A. Kučiūnu ir jo žmona Jūra. A. Kučiūnas džiaugėsi, kad Chicago Lietuvių opera šiuo metu turinti tokio aukšto lygio chorą, kokio gal niekad nėra turėjusi. Dirigento, jo asistento ir akompaniatoriaus asmenyse rikiuojamas trys kartos: Aleksandras Kučiūnas, dirigento darba pradėjęs dar Lietuvoje, Alvydas Vasaitis, ir pirmaujančių lietuvių muzikų tarpą iškilęs JAV, ir dvylikametis Tadas A. Kučiūnas, paskutiniame repeticijoje atliekas akompaniatoriaus pareigas. Tai žinia, kad mūsų opera turi prieauglį ateičiai. Tegu tai į galvą įsikala ir propagandistai okup. Lietuvoje, nes jie laikraštines užuominose mūsų operai vis pranašauja greitą mirtį.

A. Kučiūnas taip pat priminė, kad pirmasis išėjvijos lietuvių operai grūdas buvo mestas 1947 m. balandžio mėn. Detmolde, V. Vokietijoje, kai iš Lietuvos pasitraukė Kauno ir Vilniaus operų

solistai, diriguojant A. Kučiūnui, ten pastatė "Sevilijos kirpėją". Ateinantį ankstyvą pavasarį, stant "Romeo ir Julija" operą Chicagoje, bus graži proga paminėti 30 m. sukaktį, kai buvo pastatytas "Sevilijos kirpėjas".

IS Chicago Lietuvių operos statytų operų A. Kučiūno apskaičiavimu didžiausią pasisekimą turėjusi "Traviata". Ši opera buvo pastatyta su L. Sūkyte, G. Čapkauskine ir D. Mongirdaitė. IS viso jos buvo 9 spektakliai Marijos aukšt. mokyklos salėje. "Romeo ir Julija" bus 17-toji Chicago Lietuvių operos vieneto statytą opera, diriguojant A. Kučiūnui.

Kalbant apie mūsų operos nuostolius, A. Kučiūnas priminė, kad Lyric operoje brangiausias bilietas kainuoja 23,50 dol., tuo tarpu rengėjams jis atseina 44 dol. Štai dėl ko ir susidaro milijoniniai nuostoliai, kuriuos išlygina įvairūs mecenatai ir rėmėjai. Tuo tarpu mūsų operos biudžeto deficitas siekia ne milijonus, bet tūkstančius. Kol yra kas dirba ir kas aukoja, nuostoliai nėra mirtinas smūgis Lyric ir lietuvių operai. A. Kučiūnas iš mūsų operos ateitį žvelgia optimistu akimis.

KARTOS KONCERTA

Svč. M. Marijos Gimimo parapijos Marquette Parke choras, vadovaujamas muz. A. Lino, pradėjęs birželį buvo paruošęs turtingą religinės muzikos koncertą. Kai šimtai lietuvių ir jų draugų rengėsi į koncertą eiti ar važiuoti, pasipylė bausis ir ilgai nestojantis lietus, užtvindęs visai pataltes, rūsius, beveik visai paralizavęs susisiekimą mieste. Nors koncertas ir įvyko, bet teisingo tik mažas būrelis klausytojų. Todėl šis gerai paruoštas ir įspūdingas koncertas bus kartojamas sekmadienį, gruodžio 12 d., 7 v. v. Marquette Parko lietuvių šventovėje. Muz. A. Lino žodžiais, jei šį kartą sniego audra neužklups, koncerto turėtų klausytis pilnutėle šventovė religinės muzikos mylėtojai.

UŽMIRŠO

Sekmdienį, lapkričio 21d., jėzuitų koplyčioje ir prie paminklo Žuvusiems už Lietuvos laisvę nors trumpai, bet išpuodęgiu buvo paminėta Lietuvos kariuomenės šventė. Čia rašančiam ypač giliu įspūdį padarė mūsų operos sol. Margaritos Momkienės giedojimas Mišų metu. Ji giedėjo J. Karoso "Maldą" ir "Sveika Marija" iš G. Verdi "Otello" operos. "Draugo" kronikėje aprašant šį trumpą minėjimą, sol. M. Momkienės giedojimas kažkodėl užmirštas.

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 12:30 — 1:00 val. popiet. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef: HElock 4-2413
1490 A. M.
7199 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second Class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society
Subscription Rates: \$28.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. \$36.00. Canada \$28.00. Foreign Countries — \$39.00.

Pasto išlaidas mokėsim, pakvitatimė už gausios pronauro ratas nesūnčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atzymima, iki kada skaitytojas yra užsimokėjęs.

"Draugo" prenumerata mokama iš anksto			
metams 6 mėn. 3 mėn. 1 mėn.			
Chicago, Cook, Ill.	\$28.00	\$15.00	\$10.00 \$4.00
Kanadoja	\$28.00	\$15.00	\$10.00 \$4.00
Kituz	\$28.00	\$15.00	\$10.00
Užsienyje	\$29.00	\$17.00	\$11.00
Savaitinis	\$18.00	\$10.00	

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadienis 8:30 — 12:00.
• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadienis nuo 8:30 iki 12:00.

Tel. PR 3-3229
DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLES LIGOS
2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurģija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą
Jei nesitelpia, skambinti 374-9094

DR. VL. BLAŽYS
FLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6122 So. Kedzie Avenue
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12:30 val. vakaro.
Seštad. nuo 1 iki 3 val.
Pagal susitarimą
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

Tel. Ofiso HE 4-5849, rez. 338-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm. ketv. 1 iki 5 v. popiet.
Antrad., penktad. 1-5, treč. ir šeštad. tik susitarim.

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šešta. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873
DR. W. M. EISINŠINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei nesitelpia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akijų ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — PR 3-2220
DR. JANINA JAKSEVICIUS JOKSA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vakar.
Seštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-9000. Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS
DERMATOLOGIJA — CHIRURGIJA
5214 No. Western Avenue
1002 No. Western Avenue
Tel. atsakomas 12 valandų
489-4441 — 561-4605

Ofs. tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarim.
Tel. ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą
Ofs. tel. 584-3166; namų 636-4856
DR. PETRAS ŽLIOPA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Ave.
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7
šeštadienis pagal susitarimą.

7 Drive-in Tellers

Open 6 days a week
Open Friday evenings, 5 P. M. to 8 P. M.
Instead of Thursday evenings
MARQUETTE NATIONAL BANK
64th and Western Avenue
Main Bank — 6316 South Western — GR 6-5100

KANKINO, TRĒMĒ IR ŽUDĒ LIETUVIUS

Latviai, lietuviai, estai, ukrainiečiai vėl "naciai". Visoje Amerikoje ir Kanadoje per spaudą, radiją ir televiziją kažkokia ranka varo smarkią propagandą buvusiems II pasaulinio karo pabėgėliams suniekinti. Nors minėtas karas jau pasibaigė prieš 31 metus, nors nuo jo metu vykusių žiaurumų praėjo dar didesnis metų skaičius, energingai ieškoma "karo meto nusikaltėlių, žmonių žudytojų". Oficialiai skelbiama, kad JAV Imigracijos — naturalizacijos istaiga (INS) sutikusi, kad būtų iškeltos bylos septyniems asmenims. Tačiau nurodoma, kad tokių tikrai ar tariamų "nusikaltėlių" JAV-bėse ir Kanadoje gyvena 1500-2000, iš kurių gal dviem šimtam galinčios būti iškeltos bylos.

Šiuo klausimu mes esame ne kartą pasisakę ir nurodę, kad lietuvių tauta niekad nebuvo žydų ar kitų tautinių mažumų žmonių žudytojų pusėje. Lietuva, kol buvo nepriklausoma, pakankamai respektavo tautines mažumas, teikė joms įvairias laisvas, o žydų mažumas dauguma Lietuvoje tada daug geriau gyveno, kaip patys krašto šeiminkai lietuviai. Vieno mūsų skaitytojo žodžiais, ne žydai lietuvius, bet lietuvius žydams miestelėnuose nešiodavo iš šulinių vandenį. Kas įvyko okupacijų metais — nei nepriklausoma Lietuva, nei lietuvų tauta nėra atsakinga už liūdnus padarinius. Galime tik apgailestauti, kad Lietuvos žydai nuo vokiškų nacių skaudžiai nukentėjo. Kas žydus Lietuvoje ir kitur naikino, visi — ir patys žydai — gerai žino. Nebandomė slėpti fakto, kad žydų žudytojų tarpe, greta vokiečių, buvo ir lietuvių tautybės žmonių. Bet čia galime pridėti, kad anuo metu žydus negailestingai kankino bei žudė ir patys žydai.

1967 m. Vilniuje buvo išleista K. Binkienės ir jos talkininkų paruošta 296 puslapių knyga "Ir be ginklo kariai", kurioje pateikta labai daug faktų, kaip lietuviai padėjo žydams. Jeigu žydai tai užmiršo, teišsiverčia i savo kalbą ir tepaskaito.

Labai gaila, kad panašaus leidinio neišleisdome išėjimoje. Tiesa, buvo atskirų rašinių spaudoje, bet jie dabar sunkiai prieinami. Vienas daktaras rinko panašaus turinio knygas faktus, ruošė knygą — nebaigė. Mūsų veiksniai — Vliskas, Alta, Lietuvių Bendruomenė ir kiti šiame darbe pasirodė visi be reikšmės — nieko nepadarė. Taigi leidinio apie Lietuvos žydų problemą II pasaulinio karo metu neturime.

Galima tik ramintis tuo, kad, ko nepadarė mūsų veiksniai, bando daryti privatusi asmenys. "Draugo" redaktorius Aloyzas Baronas neseniai baigė ruošti 200 puslapių apimties knygą apie Lietuvos žydus ir jų santykius su lietuviais II pasaulinio karo metu. Knyga baigiama versti į anglų kalbą. Teko girdėti, kad ją savo lėšomis žada išleisti inž. Antanas ir Marija Rudžiai.

Bet A. Barono knyga — tik darbo pradžia. Tai lyg didesnio veikalo I dalis. Joje faktais kalbama, kiek lietuviai padėjo žydams. Iškyla ir kitų problemų. Jų nekėlėme, kol žydai nekaltino lietuvių jų tautiečių naikinimu. O kaip gi elgsi patys žydai II pasaulinio karo pradžioje, kai Lietuvą okupavo bolševikai? Kurios tautybės žmonės sudarė bolševikų enkavedistų — būdėlių bei kankintojų, milicijos, tardymo įstaigų kadru daugumą?

Ar esame šios rūšies faktus surinkę? Ar kas yra suregistravęs asmenis, kurie 1940-1941 metais išdavė okupantams suiminėjo, padėjo jiems kankinti ir patys kankino lietuvius? Kiek jų buvo žydų tautybės?

Zinoma, po 35 metų sunkoka rasti gyvų liudininkų. Bet kadangi žydai tariasi randą prieš lietuvius liudininkų, mes galime bandyti, nemesdami dėmės vilnės Lietuvos žydams, paieškoti liudininkų apie tuos žydų tautybės narius, kurie, talkindami Sovietų enkavedistams, lietuvius suiminėjo, kalino, kankino, trėmė, žudė. Reikalas nėra per daug sunkus, nes mūsų tarpe tokių kankinčių yra. Stai keletas liudininkų.

Š. m. birželio 6 d. Kankakee psichiatrinėje ligoninėje mirė a. pulk. Mikas Kalmantas, buv. Lietuvos šaulių ir skautų orjų vadovas, Klaipėdos krašto vaduotojas. Tiesa, jis pats nebegali kalbėti, bet yra palikęs savo raštiškus atsiminimus "Kalėjime" ("Lietuvių archyvas", IV t. 236-287 p.). Čia jis aprašo, kaip nepaprastai žiauriai kalėjime kankino NKVD budeliai. Iš penkių jo kankintojų trys buvo žydų tautybės, M. Kalmantas buvo nepaprastai skaudžiai mušamas, kankinamas. Iš Kauno kalėjimo jį išdavė Lietuvos partizanai, tačiau jis sveikatos nebeatgavo. Jo mirtis po daugelio metų psichiatrinėje ligoninėje nebuvo atsitiktinis reikalas.

Prieš mūsų akis guli 1940-41 m. deportacijų planai. Čia (Liet. archyvas I, 14) surašyti "operatyvinių grupių" vadai: I gr. — Krastinas, II — Dembo, III — Finkelšteinas, IV — Komodaitė; atsakingas vadovas — Todezas. Kurios tautybės jie? Lietuvių tauta niekada neužmirš 1941. VI. 24 Rainių miške kankinčių. Čia nukankinti 76 politiniai kaliniai. Kas buvo jų kankintojai? Atsakymą suteikia žinomas publicistas Aleksandras Merkelis ("Liet. archyvas, I, 74-103 p.). Stai pora iš traukų iš jo liudininkų: "Izolavė kalėjimą, komunistai su žydais pradėjo kankinti politinius kalinius. Jų kankinimui vadovavo Teislių kompartijos sekretorius ir švietimo skyriaus vedėjas žydas Šeras ir Rocius. Juodu ėjo per kameras ir nurodinėjo, kurie kaliniai reikėjo kankinti... Pats pagrindinis kankinimas buvo Rainių miškelyje. Čia, matyt, kankinimui iš anksto ir specialiai buvo pasiruošta. Be jau minėto žydo Šero ir Rocius, kankinime dalyvavo... kalėjimo prižiūrėtojas Zalimas ir apie 50 Teislių žydų".

Iš to paties rašinio matome, kad Zarasuose lietuvių žudyme pasižymėjo žydų tautybės Šneideris. Žydų, lietuvių žudytojų bei kankintojų, buvo Rokiškyje, Ukmergėje, Praveniškėse ir kitose vietose.

Br. Daunoras (LA I, 104-115 p.) liudija, kad Žimanas ir Leiba Šausas sudarinėję laikraštinių sąrašus jų ištrėmimui. Bet labiausiai nukentėjo Lietuvos kariuomenė. Gen. St. Raštikis rašinyje "Lietuvos kariuomenės tragedija" (LA I, 116-156 p.) mini visą eilę politrukų kariniamis daliniams, kurie, kaip žinome, išdavė lietuvius karinius suėmimams ir mirčiai. Stai jų toli gražu nepilna eilė: Meir Levi-Chaimoviš, Mordechel Goldman, Maša Gold, David Rest, Isosif Levinson, Ieik Bichovskis, Lev Trainyn, Leiba Zelman, Benicjon Gurvič, H. Mendelevič, Ieik Šapiro, Piesach Gantovnik, Noj Kaplan, Elija Gertner, Leiba Mackevič, Leiba Zabelan, Leja Rosenberg, Efrain Pitler, David Levinštejn ir daugybė kitų. (138 pusl.).

Žydai Izraelyje, Amerikoje ir kituose kraštuose yra išleidę daugybę knygų, kuriose neteisiniai aprašo savo santykius su Lietuva ir lietuviais. Atrodo, kad atėjo laikas surinkti ir paskelbti medžiagą apie Lietuvos žydų "inašą" lietuvių tautos genocido darbe. O gal kai kuriems iš jų teismus už tai tektų suruošti?

SOVIETAI KANDŽIOJA UŽSIENIEČIUS

Komunistų partija Lietuvoje skaldo, šmeižia ir niekina sąmoningus išėjivius

GEDIMINAS GALVA

Jau seniai komunistų partija ok. Lietuvoje panaudojo visus būdus niekinti ir šmeižti veiklesniems lietuviams išėjiviams. Ji tai daro Maskvai pavedus. Pasimetusi bando supiudyti, silpnaveikius pirkti, juos priversti šnipinėti, o doriškai pakrikusius rašėvas, prisidengus slapyvardžiais, šmeižti ir juodinti tuos, kurie gina rusų priespaudoje kenčiančią lietuvių tautą.

Beveik trečdaliį šimtmečio komunistų partijos vadovai ok. Lietuvoje ir saugumo įstaigų, vis bekeičiančių savo vardus, šuniukai nuolat kandžioja, niekino, juodino išėjivius šviesuomenę. Šiais metais ner tikrė išleisti šmeižtų rinkinį "Išdavystės keliu". Šios taršos paskleisti 40,000 egz. ir dar paaštinti šuniukų dantis. Tai sako, kad Maskva net šiandieną tebesijaudina dėl lietuvių išėjivius politinės ir kultūrinės veiklos, rusiškos imperialistinės politikos, lietuvių tautos persekiojimo priminimo. Komunistų partija Lietuvoje net šiuo metu ėmė vienus akieplėšikai šmeižti, niekinti, juodinti, tikint bent dėmelė palikti, antrus-medaliais apdovanoti, trečiuosius — patriotine dainele savo pusėn palenkti.

Tuos šmeižtus gražinu papuošti "slovingiai" komunistų partijai, kuri 1917-39 m. išžudė daugiau kaip 20 mil. žmonių, kuri/1941 m. birželio mėn. iš Lietuvos ištrėmė 35,000, nužudė 1200 asmenų, daugumą lietuvių, kuri 1945-58 m. deportavo 260,000 ir išžudė 40,000 lietuvių partizanų. Pasibaistėtinai kruvinam komunistų partijos sostui papuošti nepaprastai tinka ir jos padarytos kitos niekšybės — jos priešų begėdiškas šmeižimas.

Politinis pasitarimas

Tuo metu buvau taupomųjų valstybės kasų valdytoju. Žymesnis mano susirėmimas su vokiškąja administracija įvyko dėl Valstybės taupomųjų kasų rūmų. Gebietis komisaris Kauen, taigi Kauno srities komisaris, užsispyrė užimti ką tik pastatytus Kasų rūmus. Jis raštuose reikalavo tuojau apiešti rūmus, o aš kietai spyrčiau. Kova jau buvo vieša. Komisaris parašė ilgą straipsnį lietuviškame dienraštyje, o aš atsakiau dar ilgesniu ir labiau įtikinančiu. Byla baigėsi jėgos panaudojimu ir Taupomųjų valstybės kasų perkraustymu į buvusio Kredito banko patalpas.

Vokiškoji administracija ėmė ne tik krmstį, bet ir atrajoti. Ypač miestuose gyvenimas darėsi nepakęčiamas. Reikėjo kaž ką daryti. Dr. Pr. V. Raulinaitis, pasitaręs su manimi, sukviėtė savo bičiulių pasitarimą susiklosčiusiai politinei padėčiai svarstyti. Ten buvau paprašytas paruošti veiklos programą, kurią netrukus, man nežinant, studentai atspausdino ir platino. Vienas posėdžio dalyvių, rodos, rimtas žmogus, tuojau pranešė lietuviškojo saugumo skyriui, kuris bu-

vo SD žinioje. Iš šio kamuolio siūlo galus pateko SD, vokiškajam saugumui.

Bankų valdytojų pasitarimai

Vokiečių administracija ėmė lietuviškų įstaigų ir įmonių veiklą varžyti, kramtyti ir atrajoti. Tai lieti ir lietuviškus bankus. Jų tvarka netiko okupantui. Netrukus į Kauną atvyko Spilgeris, kredito įmonių ir finansų tvarkytojas. Tuo metu jau reikėjo ginti lietuviškuosius bankus. Šiam tikslui svarbesniųjų bankų valdytojai ėmė rinktis Lietuvos banko valdytojo kabinete pasitarimams ir pasitarti dėl veiklos. Man teko pareiga Spilgeriui padėti aiškinti, jo polekius bent kiek maldyti, bankų likvidavimą delsti. Jis buvo tikras vokiečių biurokratas, bet stengėsi kuo sklandžiau vykdyti Berlyno ir komisaro Lietuvoje nurodymus.

Mane suėmus, netrukus buvo perversuotas Taupomosios valstybės kasos.

Trėnimimas

Nors Spilgeris žinojo apie bankų valdytojų pasitarimus, jautė sutartinę jų veiklą, bet kitų bankų valdytojai nebuvo sumiti. Ką jis veikė užkulisyje, man nežinoma iki šio meto. Buvau suimtas 1942.III.18, o į kalėjimą padėtas III.20.

Tardymo metu visos kalbos sukosi apie mano rašytą programą. Tardymai buvo ilgi, didelėmis užuolankomis dvejų tarytojų daromi. Nukreipus dėmesį į šalutinius reikalus — lietuvių vėdubinius papročius, kultūrines ir ūkinę veiklą, staiga šaudavo klausimus, liečiančius bylą. Tardymui pasibaigus dar ilgokai teko stumti niūrias dienas kalėjime.

Lietuvių pastangomis, įsiterpus net kalėjimo administracijos tarnautojams, buvau paleistas iš kalėjimo. Sicherheits Dienst (SD) — vokiškasis saugumas Lietuvoje, išleidžiant iš kalėjimo, pareikalavo: nutraukti politinę veiklą ir per dvi savaites apiešti Lietuvą, išvykti į Vokietiją. Tik didelėmis pastangomis pavyko to išvengti. Karo metų praleidau Biržuose, kuriuose buvau vokiečių išmestas iš 2 kambarių butelio, kuriame prieš karą gyveno Lietuvos banko sąrgas.

Reikia turėti bolševikiško akieplėškomo ir įžulmo vokiečių persekiojamą paskelbti šnipu. Komunistų partija net dabar, po trečdaliio šimtmečio, stengiasi kandžioti tuos, kurių nepavyko žveriškai sunaikinti komunistų sukurtose vergų stovyklose, kalėjimuose ar beprotnameiuose.

MENAS - DVASIOS IŠRAIŠKOS IEŠKIJIMAS

Pokalbis, atsisveikinant su dail. Aldona Variakojėne

Dail. Aldona Audronytė - Variakojėnė su savo paveikslu "Mintų srovės" parodoje, kuri buvo Čiurlionio galerijoje.

Su pasisekimu ir dėmesiu prabėgusi tolimos viešnios iš Kalifornijos dailininkės Aldonos Audronytės - Variakojėnės meno paroda paskatino Jūsų korespondentą dar kartą pašneikinti nuolat besišypsantią dailininkę, kokie jos įspūdių Chicagoje. Dail. Variakojėnė gal dėl to, kad yra dzūkų globojama, mielai ir nuosirdžiai pasidalino įspūdiams ir ateities rūpesčiais. O tie rūpesčiai — tai kiekvieno kūrėjo ieškojimas naujų formų savo sielai išreikšti ir naujais kūriniams atverti naujus pasaulius.

Jūsų meno paroda Chicagoje turėjo gerą pasisekimą. Kaip jums, atvykusiai iš tolimos Kalifornijos, atrodo Chicagoje lietuvių domėjimasis menu?

Labai didelį įspūdį sudarė Chicago lietuvių domėjimasis menu. Jų nuosirdus priėmimas mano kūrinių ir jų supratimas mano tikrai jaudino.

Jau buvo rašyta, kad esat laimėjusi daug premijų už savo meno darbus, bet ar jūs patenkinata savo kūrybos laimėjimais, ar dar vis ieškot naujų temų, formų, išraiškos būdų.

Labai džiaugiuosi gavusi premijas, nes tai parodo, kad mano kūryba yra suprantama ir teigiamai vertinama. Bet aš dėl to nesustoju vietoje. Vis ieškau naujų temų, formų, išraiškos būdų ir technikos. Menininkas negali stovėti vietoje. Jeigu nėra progreso, tai vyksta regresas.

Kaip jūs žiūrite į savo meną — kaip į modernų ir vis dar ieškantį, modernų ir jau sustojusį savo dvasia, ar modernu, kuris nori išreikšti ne tik menininko sielą, bet ir dabarties gyvenimą?

Į savo meną aš žiūriu kaip į modernų, nes jis yra šių dienų sąlygų sukurtas. Nesustojus, nes, jeigu neieškočiau naujų bū-

dų, išsireikšimų ir technikos, būčiau mirus meno kūryboje. Man menas yra dvasios išraiškos ieškojimas, nesustojantis ir be ribos. Tas menininkas, kuris neturi ką pasakyti pasauliui, kuris sustoja prie naturmortų piešimo, yra miręs.

Turiu sieloje apšėtai minčių, kuriomis noriu pasidalinti su žmonėmis, ypač su lietuviais, nes esu lietuvių tautos atplaišos dalytė. Esu Lietuvoje gimusi, tiek tiek karo ir bombų mačiusi, jaučiu Lietuvai ir Amerikai meilę. Netekus Lietuvos, matau tėvų sielvartą, kuris ir mane veikia. Esu Amerikoje užaugusi ir jos priimta. Esu dviejų pasaulių mišinys. Šie pasauliai į mane kvėpuoja savo praeitimi, dabartimi ir ateitimi. Turiu labai daug ką pasakyti, bet gyvenimas taip smarkiai bėga, kad tenka skubėti, stengtis, gal net persistengti. Kadangi laiko trūksta, tai statau sau tikrai didelius reikalavimus. Turiu pareigas žmonos, mamos ir menininkės. Kartais jaučiuosi plėdoma į visas puses, bet savo svajonę tvirtu pasiryžimu ir net užsispyrimu pasiekiu. Man tai nelengva, nes asmeniškai turiu daug ko atsisaikyti.

Ar, Jūsų nuomone, buvo verta su meno paroda atvykti į Čicaęą ir savo kūriniams atverti savo dvasią Chicago lietuvių visuomenei?

Į Chicago atvažiavimas ir dvasios atvėrimas buvo labai vertingas, nes atradau labai daug mane suprantančių žmonių, net sielos brolių. Laimingi Chicago lietuviai, kad viso pasaulio lietuviai dailininkai savo geriausius kūrinius atveža į Chicago ir dalies parodose sudaro gaūmybę šio miesto lietuviams jų darbų pamatyti. Tačiau ta aplinkybė atvykstantiam dailininkui sudaro rūpestį, nes "išlepiantas" skonis stato didesnius reikalavimus. Vėzdama savo kūrinius, nesitikię jau visus parodos lankytojus patenkinti. Nebuvau ir nesu pasiryžusi įtikti vertintojams, kurie mano, kad pasaulyje tėra tik vienas vertas dailininkas. Daugiau nei dailininku, nei jų kūrinių nere'ka: kiti dailininkai ga'ėjo negimti.

Vykdoma į Chicago turėjau kuklų norą: surasti nors būrėlį lankytojų, mane suprantančių ir leidžiančių man gyventi bei kurti. Bet išgyvenau didelį džiaugsmą. Lankytojų buvo labai daug (apie 600), kurie kūrinius vertino labai gražiai ir net nupirko 16 paveikslų. Tas rodo, kad buvo verta vykti du tikstančius mylių ir čia suruošti parodą. (Nukelta į 4 pusl.)

TRYŠ PASAKOJIMAI

PETRAS MELNIKAS

KAS PERSPĖS AUŠROTĄ?

Tu jam to neišaiškinsi. Jis to ir neprašo. Firma — jam viskas. Jis geraširdis, bet ir piktuolis. O išsilaikymui, atsimink, ne tau, bet jam reikia vis kovoti. — Mano diagnozė... — Džekas paspaudė pieštuką ir tas nulūžo. — Grivani nėra geras žmogus. Gal perdudu. Tu su juo turi daugiau reikalų, geriau jį pažįsti. Bet, laikyk atviras akis. Tikiuos, audros ir skandalai, kaip jo subfabrikuotas dukters išsisiskyrimas, nepasikartos.

Bet Beatričė norėjo tada skirtis. — Gražuolė... — Džekas paėmė kitą pieštuką. — Ir vedusi jau dairėsi aplinkui. O Grivani jai pritarė — ar ne? Kodėl? Kodėl jis pritarė jai? — Ji dar vaikas. Gal vedyboms buvo dar per jauna? — Bet ėjo prie puošniausio altoriaus. — Meilė. Gal pirmoji. — Kuri bus antroji? — Džekas juokėsi. — Bus ir antroji. — Anna kikenė. — Negi dabar ištėkės už savo tėvo? — Anna nustojė taurkštėti mašinėlė. Ji sudėjo rankas, lyg kažkas šmėkšteltų jos galvoje ir pasitaisė plaukus. — Teisingai, — ji jam atsakė. — Džekai... Jos tėvas jai vos ne Dievas. Ar Beatričė nebus ji jai — vyrus žiūrėti?

mylėjus? Nepasitarę juodu nieko nedaro. Visas jos dėmesys nukreiptas į savo tėvą. Gal tai Edipo kompleksas? Ar kas?

— Gal būt. — Be to, jauniem, nekaltiem, droviem vaikinam, jį, kaip jos tėvas, turi silpnbę. Tik silpną, glėžną ir išsigandusį jie abu myli.

— Kaip katę, ar pamestą šuniuką... O ta antroji meilė, kas ji dabar po skyrybų skandalo vėl bus?

— Bijau net ištarti. — Negi Dalius? Dalius Aušrotas? Negali būti! — Anna gailėjosi tai atidengusi. Jos balsas jau kiek drebėjo. Ji prisipažino. — Teisingai, vakar tai pamačiau. Tik nepasakok niekam. Keistus dalykus Grivanio namuose mačiau...

— Ką tokio? — Beatričė ir jos akis. — Jos dideles akis, a? — ir Džekas, imituodamas Beatričė, savo akimis hipnotizavo.

— Ne tik tai. Nežinau tik, kaip visa pasibaigė. Gal Dingelį papasakos?

— Tai gražuolė vėl pasirengusi šuoliui? — Žinai, vėl kaip pantera atrodė. — Vargšas Aušrotas. Jis jos nepažįsta. — Gal tai buvo tik mano iliuzija, gal klystu...

Bet pažįstu jos alkanas akis. Lyg Aušrotas jai būtų nauja, šviežia auka. Manau, reikės bent apšviesti jau nuolį. Bet kas tai padarys? Gal tu?

— Aš? Gal Dingelį. Jis viską matė ir žino. Ar jis šiandien pasirodys? — Džekas žiūrėjo pro langą, ar nepamatys atvažiuojančio vedėjo. — Bet, Anna, gal tai tik tavo klaidinga idėja? Tik nuojauta? Beatričė kiekvieną keistai įsmėgtus akis. Ji gal tik taip temoka

— Ne, Džekai. Ne iliuzija tai. Ir kas nors, apeidamas tėvą, trynė perspėti Dalių Aušrotą. — Ir jį pasilenkusi trynė užsikertančios, netaisomos mašinėlės kapryzas.

Charles Dingell, Grivani firmos vedėjas, tuo metu ėjo į darbą, ir prie durų, kaip visuomet, pabučiavo savo žmoną į kaktą.

— Kada grįši? — ji jo, kaip visuomet, paklausė. — Dingelį tačiau šįkart nežinojo. Jis liūdnai pažiūrėjo į ją ir pagalvojo: kodėl net atidengus Aušrotą reliaciją su Beatričė, ji nežino, kaip jis bus užimtas? Dėl Aušrotos ir kitų reikalų.

— Tiksliai nežinau, — pasakė. — Maždaug. — Pareis nuo Grivani.

— Viskas pareina nuo jo? — Taip. Firma ir žmonės — jo reikalas. — Ir Beatričės. Negi vėl turėsime naują istoriją?

— Atrodo, jai reikia naujo žaidimo. — Kol nepasens, dar pagalvojo, sėdo į automobilį, išsiėmė raktą ir, užvedęs motorą, išvažiavo į gatvę. Penkiasdešimt metų dar nerodantis žmonos veidas šmėkšteltėjo plyšyje ir durys tada užsidarė.

Firmos savininko dukters neštikimybė ir lengvokas elgesys jam slėgė kažkur, kaip akmuo. Jis gulėjo kažkur ir jis jį nešiojo į darbą ir jį namus. Grivani tą akmenį bent pakeisdavo kitais firmos rūpesčiais ir savo viską trupinančia jėga. Užteko su Grivani prisėsti ir Charles vargai išgaruodavo. Tik namuose vėl apsėsdavo tos žalos vabalai.

(Bus daugiau)

Dalis lietuviškų eksponatų International Festival šventėje Indianapolis. Nuotraukoje: Dita Tekoraitė-Hylton ir Rymantas Guzulaitis (taut. rūbais) su televizijos atstove.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Indianapolis, Ind.

IKURTA LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Indianapolis yra žinomas savo didėlimis automobilių lenktynėmis. Jis yra tik apie 170 mylių nuo Chicago ir žinomas kaip keliautojų pravažiavimo centras.

Indianapolio mieste nuo senų laikų yra lietuvių kilmės gyventojų, tarp jų ir kelios šeimos naujųjų ateivių. Jau prieš keletus metus vis buvo bandoma suburti lietuvių, kad ir čia būtų išgirstas savikčių ir svetimųjų tarpe lietuvių balsas, nors tai dėl vienos ar kitos priežasties vis nebuvo įvykdyta. Kitos Pabaltijo tautos, kaip latviai ir estai, yra gražiai ir stipriai susiorganizavę, turi savo bendruomenių namus, klubus, šeštadienines mokyklas ir kaip pavergtųjų tautų atstovai dalyvauja didesniuose pasirodymuose.

Suseidavo kartais ir lietuviai, pakalbėdavo apie susiorganizavimą, bet taip ir baigdavosi tik geromis viltimis. Pagaliau kalboms užsibaigė — prasidėjo veiksmai. Lapkričio 6 d. Larry Hylton namuose įvyko pirmas susirinkimas. Dita Tekoraitė-Hylton sukviė visus į savo namus, surėngė puikią lietuvišką vakarienę, o po vakarienės buvo pra-

dėti pirmieji žingsniai. Nutarta įkurti Lietuvių bendruomenę ir suburti prie jos visus lietuvius. Išrinktas laikinas komitetas, į kurį įėjo Dita Tekoraitė-Hylton, Jim Murphy ir Rymantas Guzulaitis. Komitetas imsis tolimesnių darbų.

Viešas lietuvių pasirodymas buvo International Festival, kuriame dalyvavo 35 tautos, tarp jų ir lietuviai su savo tautiniais dirbiniais, papuošalais ir menu. Lietuvių kamps buvo parinktas kaip reprezentacinis ir parodytas televizijoje amerikiečių visuomenei.

Sios apylinkės lietuviai turėtų pranešti savo adresus Mrs. Dita Hylton, 21 Robinwood Drive, Brownsburg, Ind. St.

East St. Louis, Illinois

JUOS PAVILIOJO FLORIDA

Po II pasaulinio karo visi lietuviai, atvykę į East St. Louis, manė čia galutinai apsigalinti, įsidarbinti ir ramiai leisti likusias gyvenimo dienas. Vietinė lietuvių kolonija žymiai padidėjo, begęstantis visuomeninis veikimas gerokai pagyvėjo ir finansškai sustiprėjo. Tokia padėtis tęsėsi arti 30 metų. Šitas maždaug puslapis metų buvo, galima sakyti, kolonijos

Žydėjimo laikotarpis.

Nejučiomis laikas bėgo, iki kolonijos gyventojai pradėjo just ant savo pečių besikaupiančių metų našta. Kai kuriuos netikėtai palaužė žemiško gyvenimo našta ir jie netikėtai iškeliavo amžinybėn. Čia dauguma išauginto ir išmoksinto jaunimo, be sentimentų šiai vietai, išklydo į visas keturias šio krašto šalis.

Padaugėjus tarp lietuvių pensijos čekių, pasirodė, kad kai kuriems vietiniams klimatams nebeatinka jų sveikatos reikalavimams. Kai kurie mūsiškiai pensininkai pradėjo dažniau galvoti apie šiltesnį klimatą. Iki šiol iš šios kolonijos į žemišką rojų — Floridą yra iškeliavę: dr. Juozas Petrikas, ir Ona ir kun. Jonas Gasūnas. Jie aukštinio amžiaus dienas leidžia St. Petersburgu.

Paskutiniu laiku Florida dar paviliojo iš mūsų tarpo du mūsų pavyzdinius tautiečius: Romą ir Evą Izdūnius. Abudu, sunkiai dirbdami, išaugino ir išmoksino tris dukras: Rūtą, Rimą ir Margaritą ir Kahokijoje, Illinois, įsigijo gražią rezidenciją. Visos dukros yra sukūrusios šeimas ir savarankiškai gražiai gyvena.

Visas Romo gyvenimas buvo labai banguotas: nelengvas mokyklinis laikotarpis, prieškarinė tarnyba Lietuvoje, priverstinis kariavimas vokiečių armijoje, labai sunki nelaisvė pas amerikiečius, sunkus gyvenimas pabėgėlių stovykloje ir atvykus į Ameriką per ilgus čia gyvenimo metus liejo prakaitą A. & P. prekių sandėlyje. Jis per trumpą darbo laiką savo sąžiningumu ir darbštumu bosų buvo gerai įvertintas ir tuo plačiai praverė duris į sandėlių kitiems mūsiškiams. Kas tik iš lietuvių prašydavo darbo A & P prekių sandėlyje, visi jį gaudavo.

Per savo uolumą darbe Romas buvo susižeidęs koją (sunkus ažuolinis prekių padėklas — pelias užkrito jam ant kojos). Dėl bosų kaltės pavėluotas kojos gydymas komplikavosi. Pradėjus neapkenčiamai koją skaudėti, 1976 m. pradžioje buvo padaryta labai skausminga operacija (venų išvalymas). Po šios operacijos, sveikatos sumetimais, Romas su žmona pradėjo galvoti apie švelnesnį klimatą. Jiedu pasirinko Floridą. Lietuvių bendruomenės iniciatyva Izdūniam buvo su-

ruoštos išleistuvės, į kurias atsilankė apie 50 asmenų. Buvo pasakyta jautrių atsiveikimo kalbų ir išvykstantiems palinkėta geros sveikatos.

Tačiau, nepraėjus nė savaitei, Romą vėl suėmė skausmai. Jis buvo priverstas skubiai vykti ligoninėn operuotis.

Po šios antros operacijos Izdūniai apie lapkričio vidurį, parėdavę savo rezidenciją, išvyko į Floridą pas savo ženą. Jų dabartinis adresas: 1427 So. East 30 Street, Cape Coral, Florida, 33904. Šioji vietovė yra apie 150 mylių į pietus nuo St. Petersburgo, važiuojant 75 ar 41 greitkeliu. J. Juodakis.

ISBALANSAVO

Maždaug prieš 7 metus Vietname žuvo ilgamečiui East St. Louis gyventojui Vinco ir Mylės Vosylių vienintelis sūnus Vincas. Motina labai sunkiai pergyveno sūnaus žuvimą ir 1975 m. pavasarį pati pasimirė. Po žmonos mirties netrukus Vincas Vosylis vedė savo kaimynę amerikietę, jauną simpatišką merginą. Vinco pastangomis jaunoji Vosylienė tapo katalikė, gaudama per krikštą Marijos vardą. Dabar kiekvieną sekmadienį abudu atvyksta į bažnyčią lietuviškos pamaldoms.

Juodu susilaukė prieauglio — sūnaus, kurį žada pakrikštyti tėvo vardu — Vincu. J. J.

CHICAGOS ŽINIOS

450 M. KALĖJIMO

Freddie Martin, 21 m., per paskutinius trejus metus areštuotas 20 kartų, dabar nuteistas kalėti nuo 150 iki 450 metų, ypač už nužudymą sargo H. Alferink, 76 m., ir jo žmonos. Nuo velionės piršto jis nutraukė žiedą ir parnešė žmonai dovaną. Tas padėjo jo kaltę nustatyti.

MIRĖ TRAUKINYS

B. Karsten, 54 m., ištiktas širdies smūgio, mirė Chicago šiaurėje, traukiniu važiuojamas į miesto centrą.

1 MIL. PER 15 MIN.

Nužudyto milijonieriaus našlei Marion Jayne teismas per 15 min. priteisė iš velionio brolio Silas Jayne milijoną dolerių. Silas Jayne rastas kalta nužudymo sąmoksle.

— Patarimas tai toks dalykas, kuris išmintingam nereikalingas ir kurio paikasis vistiek nepaklausys.

CLASSIFIED GUIDE

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

10% — 20% — 30% pigiau nuomoti už apdrauktą nuo ugnies ir antonio bilio pas

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Telef. GA 4-8654

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis

J. BUENYS — Tel. RE 7-5168

MISCELLANEOUS

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna aprauda.

TELEF. — WA 5-8063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

5333 S. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
Telef. 925-2737 — 254-3320

V. Valantinas

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEDZINNSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632, telef. 927-5980

A. VILIMAS MOVING

Apraustas perkraustymas įvairių atstumų

TELEF.: 376-1882 arba 376-5996

M. A. ŠIMKUS

NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINTŲ švietimas, pildomi PILIETIŠKOS PRAŠYMAI ir kitoki blankai

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

prekės, Maistas iš Europos sandėlių. Labai patogiamas geros rūšies 2605 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. TEL. — WA 5-2787.

NAMŲ APSILDYMAS

Taisan senus ir sudėtin naujus pečius. Pigiai išvalau visgi ablyvius ir perdirbu dūj. Idėdu vandens šildytuvus. Kreiptis

A. BANYS — tel. 447-8806

NAMŲ REMONTAS PRIEINAMA KAINA

Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau.

Zigmas, tel. 776-0882 po 6 v. vak.

TELEVIZIJOS MIGLINAS TV

Spalvotos ir Paprastos, Radijal Stereo ir Oro Vėsintuvai PARDAVIMAS ir Taisyimas

MIGLINAS TV
2346 W. 69th St., tel. 776-1496

FRANK'S TV and RADIO, INC.

320 SO HALSTED STREET TEL. — CA 5-7232
RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS DIDELIS PASIRINKIMAS IVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJŲ APARATŲ SPALVOTOS TELEVIZIJŲ APARATAI

Savonorio ir Kontražvalgybininko Atsiminimai

Tai Lietuvos žvalgybos ir kontražvalgybos paslaptys, kurias aprašo J. DEMERECKIS savo knygoje.

Gaunama —
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Kaina minkštais viršeliai \$4.00, kietais \$5.00

REAL ESTATE

SU SAVAIS APLINKUI

4 butų mūras, 2 auto mūro garažas. Iš gero rankų, priešais parką. Naujas gazu šildymas ir elektra. \$3,500 pajamų. Viskas \$50,000.

4 1/2 aukšto mūras, 2 auto mūr. garažas. Originali 25 metų gėra statyba. Erdvūs 2 butai. Šoninė nepažeista, turi parduot. Marquette Pike, Pigių \$22,000.00.

Vienintelis stilingas 6 kambarių 3 metų nauvo mūro rezidencija ir 2 auto garažas. Puikus vidinis planas Marquette Parke. — \$29,750.00.

Ant Hickory kaimo prie autojų 11 metų 1 kambarių rezidencija ir 2 auto garažas. Savininkas ligonis parėduoda už \$22,000.00.

Mūrinis — mūrinis pajamų namas. 2 butai. Pigių statyba. Marquette Parke. \$28,900.00.

17 metų didelis 2 aukšto mūras ir 2 auto mūro garažas. "Badland" šildymas. Marquette Parke. \$22,000.00.

Platus lokas arti šv. Kryžius ligoninės. Pigių.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st Street
Tel. 737-7200 arba 737-8534

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — PARDAVIMAS Valdymas Draudimai — Income Tax Notaritas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

VAINA Real Estate

Pelningas investavimas — 10 apartamentų prie jūros. Tik \$38,000.00 įmokėt.

23 apartamentai ant pat jūros kranto. \$90,000.00 įmokėjimas. Gerai pirkini.

Labai geras stovy 6 butų namas. \$23,000.00 įmokėt. Pirkite nebrangiai.

Turime ir daugiau visokių namų.

711 85th St., Miami Beach, FL. tel. (305) 864-3586

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax
2951 W. 63rd Street — 436-7878

LIETUVOS ATSIMINIMAI

Radžio Valanda nuo 35 m. tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut Lietuvosiai

Kas šieštadienį nuo 4 iki 5 val. popiet. IS WEVD stoties New York (1336 kth. AM ir 97.9 meg. FM).

Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas
1467 Force Drive
Montclair, N. J. 07092
Tel. 332-5565 (code 201)

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojoje Anglijoje stoties WLVN 1560 bangų veikia sekmadieniais nuo 1960 iki 1930 val. po pietų — per duodama veiksnių, pagamintų žinių santrauka ir komentarijai, muzika, dainos, ir Magdūtas, Pasėka. Šia programa veda Steponas J. ir Valentina Minkai. Biznio reikalais kreiptis į Radio Forist — gėsių bei dovanų keratuvę, 502 E. Broadway, St. Boston, Mass. 02127. Telefonas 268-0489. Ten pat gaunamas dienraštis "Draugas" ir didelis pasirinkimas lietuviškų knygų.

VYRAI IR MOTERYS

DISTRIBUTORS WANTED

MALE OR FEMALE
FULL OR PART-TIME

No age limit, open territory. No experience necessary. We will train you. NEG-LIFE'S natural, organic food supplements and cosmetics. Ideal for fund raising. For more information phone.

Steve Kudabek 530-0484

HELP WANTED — MOTERYS

Medical Opportunities

R.N.'S

CHICAGO EYE, EAR, NOSE & THROAT HOSPITAL

Immediate openings for 3 to 11 shift and for 11 to 9 shift. Prefer R.N.T. experience. Must have good training in intensive care. Very pleasant working conditions. Salary is negotiable. Call Administration Office for appl. 10 am. — 4 pm.

Must speak good English

372-9400 ext. 31
An Equal Opportunity Employer M/F

WAITRESSES WANTED

DAYS OR EVENINGS

Ask for Ariene

917 Roosevelt Rd., Broadview, Ill.
Phone: 345-6213

HELP WANTED — VYRAI

MACHINE REPAIR MEN

We need machine repair man who can trouble shoot, repair, overhaul and rebuild industrial equipment, such as packaging machinery, conveyors, etc. Prefer candidates with machinist capabilities. Permanent positions paying up to \$7.20 per hour, plus attractive benefits.

Please call
Karl Strand
581-6100, ext. 352

TOOTSIE ROLL INDUSTRY

An equal opportunity employer

ISIGYKITE DABAR

Puiki dovana — bet kuris pragai!

Popular Lithuanian Recipes

PATIESLINTA IR PAGRAZINTA LAIDA

Surodavo
Juozapina Dauzvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuvė išleido šestąją laidą šios populiarios virimo knygos. J. Dauzvardienė vėl patikslino ir pagrazino šią laidą naujais paruošimais.

Tai geriausia dovana naujom žmonom ar marčiom. Daugelis apdovanojė kitataučius supažindinti juos su lietuviška maistu ir virimu. Ši knyga yra sukūsi daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietoje ir organizacijose.

Knyga yra labai gražiai įrėsta ir spalvotomis iliustracijomis. Labai patogi vartojimui.

Užsisakykite pašta:

DRAUGAS, Knygų skyrius
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Kaina \$3.50. Pridėkite 30 centų pašto išlaidoms. Illinois gyventojai pridėkite 50 centų mokesčiams ir paštui.

Linkamai nusiteikite perskaityti šį humoristinį eilių rinkinį

Alijošiaus lapai

Knygos autorius dr. S. Aliušas 88 psl. knygoje pateikia 80 linkamų eilėraščių.

Eilėnora linksmą įvadą parašė poetas Ant. Gustaitis. Knygos kaina 2.25 dol. Lietuviškos knygos klubo nariams trečdaliu pigiau.

Užsakymus siųsti "Draugo" adresu. Illinois valstijos gyventojai pridėda 6% mokesčių.

DVASIOS IŠRAIŠKA

(Atkelta iš 3 pusl.)

Man Chicago lietuviai labai patiko. Mielai norėčiau gyventi jų tarpe.

— Kas Jus paskatino rengti parodą Chicagoje ir kas skatina parodas rengti kitur?

— Chicagoje rengti parodą mane paskatino tetėnas Vincencas ir teta Monika Liulevičiai. Kitas parodas rengti paskatina pakvietimai ir šeimos pritarimas. Jeigu šeima nepritaro, tai aš būčiau bejėgė, nes mano įsipareigojimas vyrui ir vaikams yra pirmaeilis. Mano menas būtų beprasmiš, jei aš savameiliskai juos skriausčiau.

— Kam daugiausia reikštūmė dėkingumo, kad Jūs paroda su dideliu pasisekimu (gal ir be materialinių nuostolių) Chicagoje ir kad ji visą savaitę minima šio telkinio lie-avių?

— Daugiausia dėkingumo reikiūti tetėnui Vincencui Liulevičiui bei tetai Monikai ir Dzūkų draugijai, kurios nariai yra tikrai nepaprasti žmonės, pasižymintys savo rūpestingumu, nuoširdumu, pareigingumu ir pasiaukojimu. Ašį Ciurlionio galerijos vadovybei už leidimą pasinaudoti patalpomis.

— Ką projektuojate veikti po šios parodos?

— Sugrįžus po šios parodos,

SIOS PLOKŠTELES DAUGELIUI DAR NEZINOMOS

Įdainavo A. Dvarionas. Šokių muzikos rinkinys XXV

Įdainavo Birutė Tamoliūnienė. Šokių rinkinys "Svajonių skrydis"

1. Kur lankos žaliuota — tango
2. Amour-Beguine
3. Laukiu, sugrįžti — valsas
4. Nuostabus berniukas — Cho Cho
5. Klajojančios rožės — lėtas fokstrotas
6. Ilgesys — tango
7. Žibučikės — valsas
8. Balti žiedai — manbo
9. Svajonė — tango
10. Kengūrių samba — samba
11. Šudie — anglų valsas
12. Gal būt, gal būt — bolero

Įdainavo A. Sabanauskas. Šokių muzikos rinkinys XXVI

1. Septintame rojuje — anglų valsas
2. Mūsų susitikimas — tango
3. Sutenų daina — tango
4. Liūdna — tango
5. Marytė mėlynakė — fokstrotas
6. Tik tau, Rio Rita — fokstrotas
7. Jaunystės melis — tango
8. Ta naktis — anglų valsas
9. Nakties serenada — tango
10. Aldona — tango
11. Kodėl neatėjai — fokstrotas
12. El tu, mergyte — fokstrotas

Įdainavo Birutė Tamoliūnienė. "O Ramunėlė, pasakyk", šokių muzika

1. Granada — isp. fantazija
2. Pavaras už lango — tango
3. Su tavim kartu — cha cha
4. O Ramunėlė, pasakyk — valsas
5. Tavo akys — rumba
6. Zavingos naktys — fokstrotas
7. Seram sode — tango
8. Niekad sekmadienį — cha cha
9. Pervydas — tango
9. Jauna kai buvau — beguine
10. Ši nakt — cha cha
12. Kaip ir aš — rock

Lietuviškų dainų ir operų rinkinys VII

1. Faustas
2. Cavalleria Rusticana
3. Kai mes augom du broliukai
4. Vai nekukuok
5. Laidies daina
6. Gražinos arša
7. Gražinos aršos tąsa
8. Ispaniška melė
9. Jau ne buvau — beguine
10. Ši nakt — cha cha
12. Kaip ir aš — rock
1. Mano gimtinė
2. Užginta daina
3. Prapuolius, motule
4. Du broliukai kungiai
5. Sudiev, kary
6. Ispaniška melė
1. Kutišauskas
2. Kutišauskas
3. Petrauskas
4. Petrauskas
5. Petrauskas
6. Orantas
7. Orantas
8. Orantas
9. Orantas
10. Orantas

Vieša šios plokštelės kaina yra tik po \$6.00. Gaunamos

DRAUGAS

4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Vit. Gaidelis, Jr., iš Omaha, Nebr., prie savo fotografijos darbų Jaunimo centre suruoštoje parodoje. Nuotr. Gaidelytės

MŪSŲ KOLONIJOSE

Palm Beach, Fla.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS 25 METŲ IR KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 20 d. L. B. Palm Beach apylinkė surengė LB 25 metų ir Kariuomenės šventės minėjimą.

Šv. Jėzaus širdies bažnyčioje šv. Mišias atnašavo prel. J. Balkūnas ir kun. A. Senkus. Pamokslą Kristaus Karaliaus šventės proga pasakė kun. Senkus. Pamaldų metu patriotines giesmes labai gražiai giedojo solistė O. Blandytė. Jameikienė. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu. Po pamaldų tos pačios katalikų parapijos salėje buvo tęsiamas minėjimas. Minėjimą trumpu žodžiu atidarė apylinkės pirm. J. Jakūbauskas. Į garbės prezidiumą pakvieta: prel. J. Balkūna, kun. A. Senkų, L. B. Auksinio kranto apylinkės atstovą V. Balčiūną, tos apylinkės pirm. O. Liutermozienę, Lake Worth lietuvių klubo pirm. S. Augūniene, šimtametę C. Mošinskienę, L. B. tarybos narę D. Liutermozienę ir vicepirm. P. Mikšį. Invokaciją sukalbėjo kun. Senkus. Vienos minutės susikaupimu buvo pagerbti mirusieji už Lietuvos laisvę. Amerikos himną sugiedojo sol. Jameikienė. Minėjimo vadovas Aušrotas pristatė paskaitininkę, L. B. kūrėją, garbės pirmininką prel. J. Balkūną, pažymėdamas jo ypatingus nuopelnus plačioje visuomeninėje veikloje. Paskaitininkas prel. Balkūnas pirmoje savo paskaitos dalyje išsamiai išpasakojo Lietuvos kariuomenės kūrimosi istoriją, savanorių - kūrėjų ir partizanų herojiškas kovas už Lietuvos laisvę. Antroje dalyje, paskaitininkas plačiai apibūdino Lietuvių bendruomenės per 25 metus atliktus didžiulius darbus lietuvių bėg išlaikymą ir kovoje už Lietuvos laisvę. Abi paskaitos gausiai susirinkusių dalyvių su ypatingu dėmesiu buvo išklautos, kelis kartus pareikštas nuosirdus dėkingumas ilgais plojimais. Šio minėjimo rengėjų - L. B. Palm Beach apylinkės valdybos prašomas prel. Balkūnas sutiko, kad ši jo paskaita būtų prašoma "Draugo" ištisai patalpinti.

LAIŠKAI "DRAUGUI" ABSURDAS IR CENZŪRA

Neseniai pasirodė vėliausias (11 nr.) Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų sąjungos žurnalo "Ašies" numeris. Jame randami straipsniai apie Lietuvos žydų naikavimo kontraversiją, latvių kalbą, lietuvių politinę veiklą Clevelande ir ŠALSS metinį suvažiavimą. Aplamai, žurnalas įdomus ir matyti redakcijos pastangos opias temas iškelti studijuojančiam jaunimui. Tik vienas straipsnis stokojo bet kokio rimtumo ir kokybės. Tas straipsnis, kaip maždaug pusė "Ašies" rašinių, para-

šytas angliškai. Ašis, mat, nori pasiekti tiek lietuviškai, tiek lietuviškai kalbantį studentą. Visai tvarkoje. Tačiau negalima duoti panašaus palaiminimo tam autoriui, kuris parašė straipsnį atviro laiško forma apie šiomis dienomis įvykstantį ŠALSS suvažiavimą. Bijau iš viso reaguoti į šį šlamštą, kad, atremdamas jame skelbiamus absurds, jiems nesuteikčiau šio tokio kilnumo, kurio jie neverti. Vis dėlto į šį straipsnį reikia reaguoti, nes jis teikia progą kaip pasakyti apie man labai rūpinamą temą, būtent cenzūrą.

Atviro laiško straipsnio sveikinimas prasideda žodžiais "Dear fellow guano". Guano yra ispaniškas žodis, kuris reiškia mėšlą... Toliau laiško autorius, kreipdamasis į savo bičiulius studentus, jų klausia, ar jie atvažiuos į ŠALSS suvažiavimą? Jis teigia, kad nesvarbu, į kurį lietuvių suvažiavimą jie nuvyktų, pas "the scouts, that fanatic religious group, the old timers or the studenta...", nes "they're basically one big booze party".

Užuomina apie fanatikų religinę organizaciją be abejo taikoma ateitininkams. Sutinku, kad ateitininkų organizacija turi nemažai siauro akiračio narių. Bet tokių žmonių, kokius autorius nori pavaizduoti, vartodamas žodį fanatikai, aš nesu užtikęs ateitininkų tarpe. Autorius save pažemina, pasiskolindamas tipišką frazę iš pseudo-marxistinės Lietuvos okupanto terminologijos. Daugumą lietuvių suvažiavimų pavadinti "one big booze party" yra nesąmonė, neverta diskusijų.

Autorius prisimena anų metų ŠALSS suvažiavimą, kai jis prisivėmė ir svaajo, kaip šimet, smirdėdamas ir pasigėres, slūbčios draugų tarpe. Anot jo, tie, kurie dalyvauja rimtos programos dalyse, yra "Freaks". Prirašyta ir daugiau kvailysčių, bet gal jau užteks.

Kaip su tokiais "Sedevru" Ašies redakcija turėjo pasielgti? Spausdinti ar nespausdinti? Ašies redakcijos nesmerkiu, kad ji tą straipsnį spausdino. Bet kurio leidinio redakcija turi pasirinkti, ar jai svarbiau išlaikyti tam tikrą žurnalo aukštą lygį, ar užtikrinti laisvę rašantiems, norint kuo daugiau gauti cenzūros. Beveik neįmanoma išlaikyti aukštą lygį visiškai be cenzūros. Nesutinku su tais, kurie kritikuotų "Ašies" redakciją už tai, kad ji šį šlamštą drįso spausdinti. Iš kitos pusės redakcija galėjo cenzūros išvengti ir užtikrinti žurnalo aukštą lygį, jei tame pačiame žurnalo numeryje būtų pareikšusi savo nuomonę apie šį straipsnį. (Aišku, darau prielaidą, kad "Ašies" redakcija nepritaria laiško auto-

riaus nuomonei - sunku įsivaizduoti, kad ji pritarė). "Ašis" blogai pasielgė, nepaskelbdama atviro laiško autoriaus vardo. Autoriui reikia geros pamokos, kas brutaliai švaistosi žodžiais, turi būti pasiruošęs už juos priimti atsakomybę.

Viktoras Nakas
1668 Bowers Ave.
Birmingham, MI 48008

DEL ŽEMES PIRKIMO

Lapkričio 24 d. "Drauge" buvo A. Skučo straipsnis apie lietuviams peršamą Sunny Hills naujai steigiamą koloniją šiaurės rytų Floridoje, netoli Meksikos įlankos. Jau pats straipsnio pavadinimas "Namai ant balto smėlio Floridoje" iš karto atkreipė mano dėmesį, nes kažkaip primena šv. Rašto žodžius, kad statyti namus ant smėlio neišmintinga.

Lietuviai pensininkai, praleidę karo vargus, badą ir šaltį,

aišku, norėtų savo gyvenimo saulėlydį praleisti, kur ramu, šilta ir patogiu. Tad paskaitę persamus gražiais vaizdais nupieštus kampelius, kur ošia palmės, mėlynuoja šilto Golfo srovės vanduo, kur apelsinų bei citrinų kvapais persunktas oras ir malonus klimatas, vienas kitas, net nenuvykęs to rojus apžiūrėti, ima ir investuoja savo santaupas. Jeigu paskui pasirodys, kad apsirakta, nieko negalėsi kaltinti, tik save, Tokie lietuviams A. Skučas parodo ir antrąją "medalių pusę": statistikos duomenimis paremtame straipsnyje jis lyg primena suinteresuotiesiems pirkėjams nekilnojamo turto biznierių naudojimą ir JAV-bių teismuose priimtą dėsni "Caveat Emptor" - Pirkėjau, apsižiūrėk. Būdamas vienas iš daugelio, kuriuos domina Sunny Hills kolonija, A. Skučui už jo straipsnį tariu nuosirdų acū.

L. Venckus

Švėkšniškių dr-jos nariui

A. + A.
KUN. ALOYZUI JAUNIUI mirus,
jo brolių ZIGMĄ Lietuvoje ir brolelę ZIGMĄ su šeima nuosirdžiai užjaučiame.

Švėkšniškių Draugijos Valdyba ir nariai

PADĖKA

A. + A. MARIJA PALIOKIENE
LASKAUSKAITE

mūsų mylima motina mirė St. Mary of Nazareth ligoninėje š. m. spalio 2 d., palaidota šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse š. m. spalio 6 d. šalia vyro a. a. dr. Vincento Palioko.

Dėkojame Dr. Motto ir visam ligoninės personalui už velionės rūpestingą gydymą ir priežiūrą ligoninėje, o ypač gailėstingoms seselėms už maldas, atsilankant koplyčioje.

Dėkojam kan. V. Zakarauskui už maldas koplyčioje, šv. Mišias ir išpūdingą pamokslą bažnyčioje bei atliktas apeigas kapinėse, visiems atsilankiusiems koplyčioje, p. Čerškienei už ten sukalbėtą rožančių, dalyvavusiųs pamaldose bažnyčioje ir palydėjusiems velionę į amžinojo poilsio vietą, karsto nešėjams: Kęstučiui Laskauskui, Romui Laskauskui, prof. Baliui Vitkui, Jonui Sakui, Petrui Spetylai ir dr. Baliui Paliokui.

Dėkojame visiems draugams ir pažįstamiems už pareikštą mums sunkioje valandoje suraminimą spaudoje, laiškais ar žodžiu ir už gausiai užprašytas šv. Mišias. Acū visiems.

DUKTERYS: Aldona ir Vita su šeimomis

Mūsų mieliems prieteliams

KAZIMIERUI ir BRONEI DAUNIAMS,
brangiai mamytei ir uošvei mirus, reiškiamo nuosirdžiai užuojautą ir kartu liūdime.

Janė ir Juozas Daunorai

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Nr. 25 ir 28. Viso 24 kūrinių, kurios primins Lietuvą, Lietuvos Kariuomenę ir kitus lietuviškus kūrinius, tai būtent:

Karo Mokyklos choras: KUR LYGOS LAUKAI
MARŠ MARŠ KAREIVĖLIAI
GELEZINIO VILKO MARŠAS
ŠUTEMS TAMSI NAKTUZĖLĖ

J. Petrauskas ir V. Dineika: VAIDYLOS MALDA
SENAS KANKLININKAS

Karo Muziejuje - Vėlavos nuleidimas I-II dalis
A Dvarionas: TU TIK TU TAIP MOKI MYLETI

Stepo Graužinio ir Antano Dvariono įvairūs įdaviniai, visus suminėti reikėtų daug vietos. Šių abiejų albumų tik \$12.50 su persiuntimu.

Užsakymus siųskite šiuo adresu:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Dr. IRENAI ELERTIENEI mirus,

jos sūnui SAULIUI, motinai JADVYGAI KACIONIENEI ir tetai LIUCIJAI ŠAUDZIENEI reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

BRONE IR JUOZAS BANENAI SU ŠEIMA

A. + A. DR. VYTAUTAS RUTKAUSKAS

Gyveno 7217 South Rockwell Street, Chicago, Illinois. Mirė gruodžio 4 d. 1976 m., sulaukęs 70 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Mažeikių mieste, Amerikoj išgyveno 27 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmoną Rūta, 2 seserys - Elena Kriščiūnienė ir Marija Smolicz su šeimomis, brolis Juozas Rutkauskas, Kanadoje, sesers sūnus Vitas Kriščiūnas su šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas bus pašarvotas pirmadienį, gruodžio 6 d. 1 val. popiet Lack (Lackawicz) koplyčioje, 2424 W. 69th Street. Laidotuvės įvyks antradienį, gruodžio 7 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į šv. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero Lietuvių kapines.
Nuosirdžiai kviečiame visus: gimineš, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūde: žmona, seserys, brolis ir visi kiti giminės.
Laidot. direkt. Steponas C. Lack ir sūnus, tel. 737-1213.

MAZEIKA & EVANS

Laidotuvių Direktorai
6845 SO. WESTERN AVENUE
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MASINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TEVAS IR SONUS
TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st St. Tel. Grovenhill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero TOWNHALL 3-2108-9
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas - YARDS 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS
1307 SO. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6673
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11020 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4418

PETRAS BIELIONAS
6348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. Lafayette 3-3573

POVILAS J. RIDIKAS
1254 SO. HALSTED STREET Tel. Yards 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1138-39

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 3-1903

APYLINKIUS

CHICAGOS ŽINIOS

ISTRAUKĖ IŠ EZERO

Sportininkė June Johnson, bėgdama paėzere, pamatė, kad moteris nusimėlė apsiaustą ir šoko į ežerą, teturintį 35 laipsnius. Pradėjo šaukti: "Grižk į krantą!". Moteris paklausė, pradėjo plaukti atgal. Johnson bandė ją ištraukti, bet perslėpus drabužiams ji buvo per sunki. Liepė jai laikytis įsikibus, o pati nuėjęs į pakelę šaukė pagalbos. Du vyrai sustojo ir moterį ištraukė. Ji nugabenta į Northwestern ligoninę. Moteris pasisakė, kad neseniai persiskyrė ir nebeužėjusi gyventi.

ŽUVO 11-KOS VAIKŲ MOTINA

Degant namui, 3917 S. Ellis, Chicagoje, žuvo vienuolikos vaikų motina Cora Fonder, 42 m., ir jos 4 m. dukrelė. Du vaikai, 17 ir 18 m., buvo sužeisti, kai jie šoko iš antrame aukšto degančio buto.

DOVANOJA SPAUSTUVĖ

R. R. Donnelly and Sons bendrovė savo spaustuvės pastatą, esantį prie 23 gatvės ir King Dr., Chicagoje, dovanoja miestui, kad tą vietą panaudotų netoli esančių McCormick parodų rūmų reikalams. Spaustuvės rūmai stiprūs ir prie pat geležinkelio. Juose gali būti įrengtos parodų salės.

KAIP XVII ŠIMTMETŲ

23 jauni eikagiečiai, apsiliekę XVII šimt. drabužiais, valtimis plaukia Michigano ežerū iš šiaurės į Chicago, pakartodami kelionę, kokią darė tyrinėtojas Robert Cavalier de La Salle. Chicago numato pasiekti gruodžio 8 d.

MALONIAUSI ČIKAGIEČIAI

Viena saldinių bendrovė pravedė rinkimus maloniausių Chicago žmonių. Išrinkti: policininkas R. Murphy, mok. R. Erlebrough, ugniagesys W. McDonough, gail. sesuo Ch. Fry ir šeimininkė J. Limek. Kandidatų buvo 3,000. Išrinktiesiems mėsras Daley įteikė žymenis su 8 dienų nemokamomis atostogomis Havajuose.

KOLEGIJOS PENSININKAMS

Chicago miesto kolegijos pensininkai gali įsiregistruoti studijoms pavasario semestrui, kuris prasidės sausio 10 d. Turintieji daugiau kaip 65 m. amžiaus gali eilę kursų lankyti nemokamai.

ATSARGIAI SU ŽAISLAIS

Illinois gen. prokuroro istaiga perspėja, kad neatsargiai nupirkti žaislai vaikams gali atnešti nelaimę. Pataria vengti žaislų, išsviedžiančių įvairias daiktus, ypač turinčių aštrumų, neperkti žaislų su smailiomis aštriomis briaunomis, saugotis prikimštų gyvulių, kurie turi sagas ar iškrapštomas akis.

Lietuvos Dukterų dr. jos padėkoje spausdintoj lapkr. 20 d., 2 puslapy, pavardė buvo klaidingai parašyta. Turėjo būti: A. a. Leonidas Sodeikienės šviesiam atminimui buvo suaukota 540 dol.

× **JUBILIEJINIS ASK LI-TUANICOS POBŪVIS**, švenčiant šio sporto klubo 25-ųjų metų gyvavimo sukaktį, įvykis šešt., gruodžio 11 d., 7 v. v. Jau-nimo Centro didžiojoje salėje. Programa, vakarienė ir šokiai grojant Neo-Lituanų orkestrui. Dėl rezervacijų skambinti tel. 239-2179 arba 238-6378. (pr.)

× **Chicago Lietuvos Choras "Pirmyn"** kviečia jus dalyvauti tradiciniame balijuje gruodžio 11 d., 7:30 v. v. Šaulių Namuose, 2417 W. 43rd St. Linksma meninė programa, šilta vakarienė, šampanas ir šokiai. Vietas prašome rezervuoti pas Zina Pocienę tel. 960-0291. Anka 10 dol. (pr.)

× **Algirdas Mitkus**, Newton, Mass., užsisakė daugiau šventinių sveikinimo kortelių ir atsiuntė 10 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame.

× **Sveikindami "Draugą"** su artėjančiomis šventėmis, aukų po 5 dol. atsiuntė: Ant. K. Grudzys, Florida, J. Ažubalis, Toronto, Stasys Budraitis, Chicago, Albertas Gevis, Cicerio, Simas Paulius, Chicago, Jonas Saulys, Branford, V. A. Linartas, Bellwood. Visiems tariame malonų ačiū.

Cicero Balso darbuotojai su soliste Praurime Ragiene metiniame susirinkime 1976. XI. 21. Iš kairės: dr. B. Motušienė, L. Dubauskienė, kun. dr. A. Juška, sol. P. Ragienė, A. Pračkailienė, dr. P. Budininkas, O. Zailskienė, J. Paulėnas, R. Memėnienė ir P. Zailskas.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

ŠVENTISKOS NUOTAIKOS BALFO SUSIRINKIMAS

Cicero Balso narių metinis susirinkimas įvyko lapkričio 21, sekmadienį, Šv. Antano parapijoje. Šv. Mišias už mirusius Balso aukotojus atnašavo kun. dr. Antanas Juška. Solo giedojo Praurimė Ragienė. Ciceriečiai dėkingi solistei už šią taip malonią dvasinę dovaną. Aukus prie altoriaus nešė ilgamečiai Balso aukų rinkėjai Rozalija Memėnienė ir P. Zailskas.

Po sumos parapijos salėje vyko pusrėčiai, Balso vajui papildomas aukų priėmimas ir turin-gas susirinkimas. Susikau-pimo minutę pagerbti mirusieji rėmėjai. Susirinkimui vadovauti skyr. pirm. O. Zailskienė pakvietė Balso direktorių dr. Pranaš Budininką, protokolui surašyti Juliją Paulėną. Susirinkimas pirm. pasiūlymą šiltai priėmė.

Numatytą programoje aktualiais klausimais pranešimą padarė dr. P. Budininkas, plačiau nušviesdamas viso Balso atliekamą svarbesniuosius darbus, trunkančius ne per vieną spalio mėnesį, bet per istisus metus. Ypatinai prelegentas atkreipė dėmesį į tai, kaip per Balfą sudaromais tesamentais mirties atveju užkrinti savo palikimo persiuntimą Lietuvoje likusiams giminiams (ypač svarbu tiems, kurie žiupus uždangos neturi giminių). Taip pat jis pamatuotai vertino Balso centro v. pirm. Marijos Rudienės energingą veiklą, jai besirūpinantį sunkumais patekusiais mūsų tautiečiais.

Skyriaus veiklos išsamią apžvalgą padarė skyr. pirmininkė, O. Zailskienė, pasidžiaugdama valdybos narių sutarimu, aukotojų visais atvejais dosnumu ir rinkėjų bei jų talkininkų iš-tvermingumu. Iš jos pranešimo dar paaiškėjo, kad šio aukų va-jaus proga Cicero skyriuje įsi-steigė Balso rėmėjų šimtininkų būrelis ir kad šių metų aukų va-jus žymiai sėkmingesnis už per-nykštį.

Toliau pranešimus už praeitus metus padarė skyr. išdinininkė dr. Bronė Motušienė ir rev. komisijos atstovas Julius Paulėnas, paskaitęs rev. kom. aktą,

pagal kurį kasos knygos vedams gerai ir visi įrašai pateisin-ti atitinkamais dokumentais. Po diskusijų susirinkimas pareiškė visai valdybai už gražiai atliktą darbą nuoširdžią padėką.

Valdybos darbui palengvinti padidinta jos sudėtis dviem nau-jais nariais. Tuo būdu ateinan-čių metų valdybą sudarys še asmenys: O. Zailskienė, Rozalija Memėnienė, dr. Bronė Motušienė, Agnietė Pračkailienė, Liū-da Dubauskienė, Julius Paulėnas ir Pranas Zailskas. Į revizijos komisiją išrinkti še Balso na-riai: Algirdas Didžiulis, Antanas Tauginas ir Vaeiovas Les-činskas. Skyriaus kasai papildyti susirinkimas pasiūlė surengti skyriaus vardu renginį.

Einant susirinkimui prie pa-baigos, skyriaus pirmininkė nuoširdžiai padėkojo visiems prie skyriaus veiklos prisidė-jusiems aukotojams, rinkėjams, solistei Ragienei ir parapijos klebonui kun. Onui Stankevi-čiui už nuolatinę ir šiltą globą. Taip pat pareiškė padėką "De-likatesų" krautuvės savininkui Urbonui, A. Pračkailienei, L. Dubauskienei, R. Memėnieni, Navickienei ir Orvidienei už vai-šes bei jų paruošimą. Susirinkimas baigtas giesme Lietuva brangi. Kas nesukubė į kitus renginius, dar ilgai prie užkan-džių dalinosi įspūdžiais.

Susirinkimo dalyvis

SESELES IŠ PUTNAMO SU RĖMĖJAIŠ

Lapkričio 30 d. Putnamo se-selių rėmėjų valdyba, ryšinin-kai ir parengimuose atskirus darbus atliekantys asmenys su-sibėgo pasimatyti su sesele vy-resniąja Margarita ir sesele Onute, "Eglutės" redaktore. Se-selė Onutė Mikailaitė skaitė pa-skaitą "Atsivertėlis Senojo ir Naujojo Testamento kontek-ste". Prelegentė labai vykusiai pravedė paralelę tarp Dievo tau-tos ir žmogaus nuotaikų, kieta-sprandžių, stabų garbintojų, taukais apaugusiomis širdimis lėbautojų, vargšų ir pabaltintų grabų. Senojo Testamento pra-nišau žodžiai jungėsi su Kris-taus pamokymais ir kalbėjo į klausytojus. Tai buvo tikra dva-sinės šventės valanda, sužadė-

nusi klausytojuose alkį panašiu, gerai paruoštų paskaitų.

Po paskaitos, kad ir pavėluo-tai, seselėms Margaritai, Kle-mentinai ir Paulei, kurios rug-piūčio 15 d. šventė savo 25 vie-nuolyninio gyvenimo metų su-kaktį, Chicago rėmėjų vardu buvo padovanotas Antano Pos-kočimo bene 5 pėdų aukščio lie-tuviškais ornamentais išpuostas kopyltstulpis.

Po to rėmėjų pirmininkė M. Remienė pranešė apie būsimus veiklos įvykius. Ragino rinkti parašus, kurie bus siunčiami po piežiui, kad arkiv. Jurgio Ma-tulaičio beatifikacijos byla bū-tų greičiau pastūmėta pirmyn. Arkivyskupo 50 metų mirties minėjimas įvyks sausio 22-23 dienomis, organizuojamas spe-cialaus komiteto, su Čiurlionio ansamblio koncertu ir lietuviš-komis mišiomis.

Pasidalinta Putnamo seselių rėmėjų metinės vakarienės, ku-ri įvyks kovo 20 d., bilietais. Programą atliks viešnia iš Ro-chesterio Izabelė Zmuidzinienė, rytų valstijose ir Kanadoje jau ne sykį žavėjusi savo puikiu žo-džiu parengimų publiką. Buvo užsiminta ir apie ateityje reng-simą dailininkų darbų vaiko pa-sauliui artimomis temomis pa-rodą.

Sesuo Onutė yra "Eglutės" žurnalo vyriausia redaktorė. Ant savo pečių neša dar kelias labai atsakingas ir svarbias vie-nolyno pareigas. Seselei Onu-tei pasisėkė suorganizuoti talki-ninkų brandojų iš jaunų motinų, kurios pasidalino "Eg-lutės" redagavimo rūpesčius. Į šį lietuvišką darą įsijungė Lai-ma Salčiuvienė, Austė Vygantienė, Irena Grigaitienė, Marytė Maziškaitė-Utk, Jolanta Zubinienė. Ateityje talka gausės.

Susitikimas su seselėmis buvo pakiliai darbingas. Rėmėjai yra nutarę kasdien prieš savo maldų prijungti dar vieną "Tėve mi-šų" naujų pašaukimų į dvasinį luomą intencija.

ISLEISTUVĖS Į PENSIJĄ

Juozas Budrionis, išdirbęs daugiau kaip 25 metus Nektalo Prasišėjimo parapijoje, dėl se-nyvo amžiaus, pasitraukė iš dar-bų į pensiją. Parapijos klebonas prel. D. Mozeris suruošė jam iš-leistuvių pietus parapijos salėje per Padėkos dieną. Pietuose da-tylvavo J. Budrionis su žmona Pranciška, sūnus Vytautas su žmo-nea, anūkė Rita, artimesnieji jų draugai ir šios parapijos senes-niųjų klubo nariai. Iš viso sve-čių buvo apie šimtas asmenų.

Gražų žodį tarė prel. D. Moze-ris, įvertindamas J. Budrionio darbą ir sąlygas, kuriose jis dir-bė, kol parapijos pastatai buvo sutvarkyti ir atnaujinti. Be kle-bono, dar žodį tarė kun. F. Ki-reilis, o parapičių vardu J. Mar-tinek, visi įvertindami Budrionio nelengvą darbą, prižiūrint parapijos bažnyčią ir mokyklą. Meninę dalį atliko šios pa-rapijos lituanistinių klasių šokių grupė, vadovaujama mokyt. S. Jonynienės ir Rūtos Juškienės. Antanas Waliunas akordeonu.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— "The Denver Post" lapkr. 26 d. numeryje paskelbė platų aprašymą apie "Vilties" žurnala, paruoštą žymaus kolumnisto Glenn Giffin. Rašinys parašytas "Vilties" leidimo 35 metų sukakties proga. Iškeliami redak-toriaus ir leidėjo Vytauto Bie-liajaus pastangos bei darbai tau-tinių šokių populiarinimo srityje.

— "Vienybės" laikraštis, pradėtas leisti 1886 metais Brook-lyne, N. Y., atšventė savo 90 metų sukaktį. Sukaktis buvo at-žymėta specialiu banketu, ku-riame dalyvavo apie 170 daly-vių bei svečių. Pradžioje laik-raštis vadinosi "Vienybė Liw-tuwniku", 1920 m. pavadinimas pakeistas į "Vienybę". Per 90 metų laikraštį redagavo redak-toriai: T. D. Bačkauskas, A. Turskis, J. Andziulaitis, A. Mi-lukas, P. Mikolainis, J. Kėkštis, J. O. Širvydas, J. Baltrušaitis, P. Norkus, J. Gedminas, Vy-t. Širvydas, J. Valaitis, P. Bukšnai-tis, St. E. Vitaitis, J. Tyšliava, S. Narkelūnaitė. Dabar "Vieny-bė" leidžia Valerija Tyšliavienė ir jos sūnus Juozas N. Tyšliava, redaguoja Jonas Valaitis.

— Spalio 14 d. JAV LB kra-što valdybos narė Aušra Mačiu-laitytė - Zerr dalyvavo Prekybos ministerijos patalpose Washing-tone įvykusiame pirmame prez-Fordo paskirtos cenzos (gyven-tojų surašymo) komisijos posė-dyje. A. Zerr pasiūlius, komi-si-ja priėmė rekomendaciją iš-cenzo blankų pašalinti "rusų" ir "Sov. Sąjungos" kilmės piliečių kategorijas ir naudoti siauresnio masto kategorijas — ukrai-nietis, lietuvius, lenkas. Nors teks stebėti, kad aukštesnės instancijos nepanaikintų šios pataria-mosios komisijos sprendimą, yra aišku, kad mums šis nutarimas naudingas, nes juo didesnis au-merikiečių lietuvių skaičius juo didesnis ir dėmesys bus mūsų tautinei grupei.

— Spalio 14 d. JAV LB kra-što valdybos narė Aušra Mačiu-laitytė - Zerr dalyvavo Prekybos ministerijos patalpose Washing-tone įvykusiame pirmame prez-Fordo paskirtos cenzos (gyven-tojų surašymo) komisijos posė-dyje. A. Zerr pasiūlius, komi-si-ja priėmė rekomendaciją iš-cenzo blankų pašalinti "rusų" ir "Sov. Sąjungos" kilmės piliečių kategorijas ir naudoti siauresnio masto kategorijas — ukrai-nietis, lietuvius, lenkas. Nors teks stebėti, kad aukštesnės instancijos nepanaikintų šios pataria-mosios komisijos sprendimą, yra aišku, kad mums šis nutarimas naudingas, nes juo didesnis au-merikiečių lietuvių skaičius juo didesnis ir dėmesys bus mūsų tautinei grupei.

— A. Kakevičius įstojo į Onta-rio provincinę policiją. Atli-kęs pirminius apmokymus, sta-žui atlikti yra išsiųstas į St. Ignace, Ont., Kanados štaurė.

— Lietuvos valgyklos Tor-onto mieste išnyko. Dabar ga-lima kasdien gauti lietuviškų valgių Lietuvių namuose ir sek-madieniais Prisišėjimo parapi-jos salėje. Sekmadieniais su-traukia daug svečių Lietuvių na-mai. Ten pat yra atidarytas dovanų kioskas, kur galima gauti įvairių gintaro dirbinių, plokštelių ir kt.

— A. Malinauskas jau kelini-ti metai tarnauja Ontario provin-cinėje policijoje ir pastoviai dirba Amerikos pasieny, Sarni-jos mieste.

— B. Valinskas iš Punsko atvažiavo į svečius pas gimines Toronte. Išbuvęs apyie pusę metų, rengiasi vėlį namo.

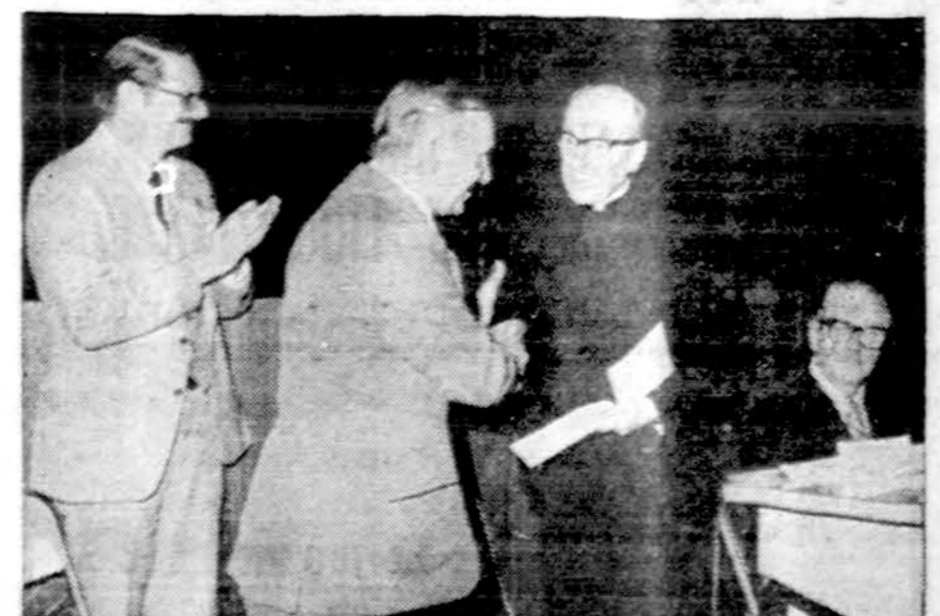
VENECUOLŲ

— Venecuolos lietuvių ben-druomenės mirusiųjų minėjime buvo atliaktos Mišios už neseni-antį mirusią prof. dr. Juozo Ereto dukterį Aldoną. Pamal-das laikė Venecuolos lietuvių kapelonas kun. Antanas Per-kumas. Kun. A. Perkumas pamokslė prašė išklausyti magne-tofono juoston įrašytą Lurdo istoriją, kurią įkalbėjo Aldona Eretaitė. Iš įkalbėjimo jautėsi, kiek buvo daug talentingo ir kilnaus išsilavinimo Aldonos asmenybėje. Toks puikus Aldonos įkalbėjimas sužadino visus klausytojus. Aldona Eretaitė lankė mokyklą Kaune, Žiburio gimnaziją Sakuose, o šveicarijoje baigė valdybos stu-dijas. Nuo 1951 metų ši gabi aktorė pastoviai dirbo Mann-heimo teatre, sukurdamą daugelį svarbių vaidmenų ir sulauk-dama labai puikių kritikės at-siliepimų Europoje. Gyvendama Vokietijoje, ji artimai tal-kininkavo Amerikos Balsui, ku-rijo tuometinis redaktorius dr. Vytautas Dambra su ja ir paruošė šią religinę programą. Ta radijo programa Venecuoloje sukėlė mintį bendruomenei, ypač jaunimui, suruošti šį tik-rai įspūdingą minėjimą.

— Dail. Antano Rūkštelės paveikslų paroda ruošiamą sau-sio 13 d. Liet. klubo naujose pa-talpose, St. Petersburge.

— Chicagoje įvykusios LB tarybos sesijos metu buvo pri-imtas nutarimas, įpareigojantis JAV LB krašto valdybą kon-taktuoti parinktus žurnalistus, kad jie prezidentinių debatų metu keltų klausimus, liečiančius Rytų Europos — Pabaltijo pro-blemą. Nors pažadų buvo gauta, bet prezidentiniuose debatuose

vadovavo lietuviškoms dainoms ir šokiams. Juozas Budrionis yra kilęs nuo Utenos ir atvykęs į Ameriką 1949 metais. Nuo 1950 metų dirbo šioje parapijoje. Parengimą suruošė specialus komitetas, kur daugiausia pasi-darbo Marija Kinčienė, Stela Bardauskienė, J. Bardauskas, Auškalnė ir kt. Budrioniai ir visi svečiai grožėjosi tokiu pa-gerbimu uoliam bažnyčios tar-tui. Dalyvis

Liet. Kat. Mokslo akademijos suvažiavimo uždromasis posėdis. Iš kairės: posėdžio pirm. prof. dr. Vytautas Vardys, dr. Kazys Ambrozaitis, Pabaltijo fondo vardu 2000 dol., akademijos pirm. kun. prof. dr. Ant. Liutina ir inž. Antanas Rudis.

Nuotr. J. Urbono